

BULGARİSTAN MÜSLÜMANLARININ DİNİ TEŞKİLATLARINI VE KURUMLARINI DÜZENLEYEN NİZAMNAME *

Doç.Dr.Hüseyin MEMİŞOĞLU

Bulgaristan Müslümanları, diğer ülkelerdeki Müslüman toplulukları gibi, yaşadıkları yerlerde birçok dini örgütler ve kurumlar oluşturdular ve onları asırlar boyunca yaşatmaya muvaffak oldular. Bu dini örgütleri şehirlerdeki Müslüman cemaat teşkilatları ile köylerdeki camilere yardım heyetleri, kurumları ise Başmüftülük, müftülükler ve camiler oluşturuyordu. Bulgaristan müslümanların kadılık denilen şeriat mahkemeleri de vardı. Osmanlı İmparatorluğu döneminde kurulan bu dini teşkilatlar ve kurumlar varlıklarını Bulgar idaresi döneminde de devam ettirdiler. Onların statüleri ve faaliyetleri çeşitli yasalar ve antlaşmalarla teminat altına alındı. 1895 yılında Bulgar Hükümeti ilk olarak Bulgaristan Müslümanlarının dini örgütleri konusunda 33 maddelik geçici bir Nizamnameyi kabul etti. Nizamname 15 Eylül 1895'te Prens'in 63 numaralı emirnamesiyle tasdiklenerek yürürlüğe girdi. "Müslüman İdare-i Ruhaniyyelerine Dair Talimatname" adını taşıyan bu yönergeyle, Bulgar Hükümeti müftülüklerin ve vakıf heyetlerin görevlerini tespit etti.¹ Bu geçici yönerge Bulgar Çarlığı'nın kuruluşuna kadar yürürlükte kaldı.

1908 yılında Bulgaristan bağımsızlığını ilan etti ve Çarlık oldu. Bulgar bağımsızlığının onaylanması amacıyla Osmanlı Hükümeti ile Bulgaristan arasında 19 Nisan 1909 tarihinde İstanbul'da bir protokol imzalandı. Protokole Bulgaristan Müslümanlarının müftülükleriyle ilgili olarak 8 maddelik bir de sözleşme eklendi. Bu sözleşme ile Bulgaristan'daki müftülüklerin statüsü ve görevleri belirlendi. Sözleşmeyle Sofya'da bir Başmüftülüğün bulunması ve onun Bulgaristan'daki müftülerin dini ve hukuki işleri konusunda İstanbul'daki Meşihat Makamı ve Bulgaristan Mezhepler Bakanlığı ile ilişkilerinde aracılık yapma görevi öngörüldü. 1909 tarihli Türk-Bulgar Sözleşmesi Başmüftülüğe bütün Bulgaristan Müslümanları üzerinde denetim ve kontrol yetkisini de veriyordu. Bulgaristan'daki müftülerin işlemlerini, cami, mescid vs. gibi İslam dini kurumlarını, kurumların imam, hatip, müezzin

gibi görevlilerini ve müteveli heyetlerini kontrol ve teftiş etmek Başmüftülüğün görevine veriliyordu. Başmüftü, nikâh, boşanma, vasiyet, miras, yetim mallarının yönetimi gibi konularda müftülere tavsiyelerde bulunabiliyordu. Aynı zamanda Başmüftülüğe Bulgaristan'daki İslâm vakıfları, müslümanların eğitim-öğretim kurumları üzerinde de yetki ve görev veriliyordu.²

Balkan Savaşlarından sonra 29 Eylül 1913 tarihinde İstanbul'da Osmanlı Devleti ile Bulgaristan arasında Barış antlaşması imzalandı. Bu antlaşmanın 2 numaralı ekini oluşturan Bulgaristan müftülükleri ile ilgili yeni bir Sözleşme de aynı tarihte İstanbul'da imzalandı. Bu belgeyle Bulgaristan'daki müftülükler örgütü yeniden düzenlendi. 1909 sözleşmesinin tekrarı niteliğindeki bu yeni belgede, Bulgaristan müftülükler örgütünün Başmüftülükçe hazırlanacak bir Tüzükle (Nizamname ile) düzenleneceği de belirtildi. Öngörülmesi olan Bulgaristan müftülükler tüzüğü 23 Mayıs 1919'da Çar İradesiyle onaylandı. 26 Haziran 1919 tarihli ve 65 sayılı Bulgar resmi gazetesinde "Bulgar Çarlığı Dahilinde Müslüman Müessesat-ı Diniye, İdare ve Teşkilatı Nizamnamesi" adıyla yayınlanarak yürürlüğe girdi.³

Bu tüzük Bulgar resmi gazetesinde yayımlandıktan sonra Müessesat-ı Diniye ve Vakfiye Müdürü Mehmet Celil tarafından Türkçeye tercüme edilip Çiftçi Birliği Matbaasında 10 Nisan 1920'de basıldı. Bunun Türkçe ve Bulgarca ikinci baskısı 1924 yılında Sofya'da "Fatinov" Matbaasında yapıldı.

* Bulgaristan Çarlığı dahilinde Müslüman Müessesat-ı Diniye, İdare ve Teşkilatı Nizamnamesi (Ustav za Duhovnoto Ustroystvo i Upravlenie na Müsülmanite v Tsarstvo Bılgariya), Sofiya, 1924.

1. Muhacır, s.38, 30.04.1910, s.39,4.05.1910.

2. Osman Keskioglu, **Bulgaristan'da Türkler**, Ankara, 1985, s.39-40.

3. Bilâl N.Şimşir, **Bulgaristan Türkleri**, Ankara, 1986, s..68-69.

189 maddeyi kapsayan bu tüzük aşağıda belirtilen bölümlerden oluşmaktadır:

I. Genel hükümler,

II a. Cemaati İslamiye Heyetleri,

b. Cemaati İslamiye Encümenleri,

c. Cemaati İslamiye Encümenlerinin vazife ve selâhiyeti,

d. Cemaati İslamiye bütçeleri,

e. Encümenlerin kasaları ve hesapları,

f. Cemaati İslamiye kalem odası,

III. İbadethaneler, hademe-i ilmiye ve be-deniyesi,

IV. İbadethaneler ve dini ayinler,

V a. Müftü ve müftü vekilleri,

b. Müftü ve müftü vekâletlerinin kalem odaları,

VI a. Başmüftülük,

b. Başmüftülüğün kalem odası,

VII. Şeriye mahkemeleri,

VIII. Vakıflar,

IX. Son hükümler.⁴

Bu hükümlerden de görüldüğü gibi, tüzük Bulgaristan Türk-Müslüman azınlığın yalnız Müftülüklerini değil, aynı zamanda bütün dini teşkilatlarını ve kurumlarını düzenlemektedir. Ayrıca bu tüzük Bulgaristan Türk-Müslüman azınlığı hakkında o tarihe kadar yayınlanmış en ayrıntılı tarihi bir belgedir.

Tüzüğün "Genel hükümler" bölümünde Bulgaristan'da yaşayan Müslümanların dinlerinde ve ayinlerinde serbest oldukları belirtiliyor ve şöyle deniliyor:

"Madde 1- Bulgaristan Çarlığı dahilinde mütemekkin (sürekli oturan) veyahud muvakkaten mukim bilcümle Müslümanlar, Bulgar tabaasından olsun, ecnebi tabiyetini haiz bulsun icrai ayinde kavanini meriyyeyi ve bu Nizamnameyi ihlal etmemek şartıyla hürriyet-i diniyeden istifade ederler.

Madde 2- Hiçbir Müslüman kanaati diniye sebebiyle herkes için muta olan kavanin ve nizamat-ı meriye ile bu Nizamname ahkâmını icradan imtina edemez".⁵

Bulgaristan Müslümanlarının din ve mezhep işleri, Bulgaristan Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığının denetimi altında, bu tüzüğe göre, Başmüftülük, müftülükler, müftü ve müftü vekilleri ve şeriye mahkemeleri tarafından yürütülüyordu. Başmüftü ve müftülüklerin yazışmaları Bulgarca yapılıyor, yalnız İslam cemiyetlerin yazışmaları ve muhasebeleri Bulgarca ve Türkçe yürütülüyordu. Baş-

müftü ve müftülüklerin şeriatla ve ilamlarla ilgili yazışmaları ise Türkçe yapılıyordu, ama bunların da Bulgarcaya çevirileri isteniliyordu.⁶

"Genel hükümler" bölümünde yukarıdaki noktaları belirten tüzük, müftülüklerle ilgili daha birçok hükümleri getiriyordu. Bunlar arasında; Bulgaristan Müslümanlarının dini işlerinin Başmüftü, müftü ve müftü vekillerince yürütülmesi; Müftülerin ve müftü vekillerinin sayıları ve oturacakları yerlerin Bulgaristan Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığınca belirlenmesi; Müftü ve müftü vekillerinin Başmüftünün gerek göstermesi üzerine Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığınca atanması gibi hükümler yer alıyordu. Ayrıca müftü ve müftü vekili adaylarından belli şartlar aranılıyordu. Bu şartlar arasında adayların hüküm giymemiş ve Bulgaristan yurttaşı olması, resmi dili konuşabilmesi ve okur-yazar olması, saygıdeğer ve yetenekli olması, otuz yaşını ikmal etmiş bulunması, icazatname yahud "Nüvab"dan şahadetnamesi olması veya Başmüftülükteki Mahkeme Şeriye-i Âliye de imtihan vermiş olması gibi şartlar isteniliyordu. Adaylara ayrıca şu aşağıdaki altı dersten yazılı sınav vermek zorunluğu da getiriliyordu:

1. Dürer,
2. Mecelle,
3. Vesayye ve Feraiz,
4. Münakehat ve Mufarekat,
5. Mahkeme usulleri kanunları,
6. Usuli kitabeti Resmîye ve Sâkki- Şeri.

Bu derslerden yetenekli görülmeyenler müftü veya müftü vekili olarak atanamazlardı. Sınavlardaki başarılarına ve kıdemlerine göre müftüler üç, müftü vekilleri iki sınıfa ayrılırlar ve ona göre maaş alırlardı. Maaşları Bulgaristan Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığınca bütçesinden ödenirdi. Müftüler, Bulgar Dışişleri Bakanı tarafından görevden alınabilirlerdi. Müftü ve müftü vekilleri doğrudan doğruya yabancı bir devlet dairesi veya görevleriyle ilişki kuramazlardı. Gerekirse bu ilişkiyi Bulgar Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığınca aracılığıyla kurabilirlerdi.⁷

Müftü ve müftü vekillerinin birer bürosu, burada çalışan katipleri, arşivi, defterleri v.s. vardı. Tüzüğün 108-113 maddeleri bu büroları ve kalemeleri düzenlemektedir.⁸

Tüzükte Başmüftü ve onun görevlerine önemli yer verilmektedir. Başmüftü beş yıl için

4. **Bulgaristan Çarlığı Dahilinde Müslüman Muesesat-ı Diniye İdare ve Teşkilatı Nizamnamesi**, Sofya, 1924 s.1,2,3,7,9, 11,12,13,20, 23,25,27, 33,37.
5. **Bulgaristan Çarlığı**..., s.1.
6. **A.g. belge**, s.1-2.
7. **A.g. belge**, s.20-23.
8. **A.g. belge**, s.23-24.

müftü ve müftü vekillerince seçilir, Sofya'da oturur ve Bulgaristan'daki müslüman mezhebinin temsilcisi veya "mürahhası"dır. Bulgar Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığı, Başmüftü adaylarını inceler, bir liste yapar, bu listeden seçim yapmaları için Müftü ve müftü vekillerini Sofya'ya çağırır, seçim orada, Bulgar müfettişinin huzurunda, gizli oy, açık tasnifle yapılır. En çok oy alan seçilir. Başmüftünün seçildiği, diplomatik yolla, İstanbul'daki Meşihat Makamına duyurulur. Meşihat, Bulgaristan Başmüftüsüne "meşur ve mürasele-i şeriye" verir ve seçimi onaylar.⁹

Tüzük Başmüftülüğün görevlerini de düzenlemektedir. Bu görevler şöyle sıralanmaktadır:

1. Müslümanların dini örgütünün iyi ve muntazam işlenmesini gözetmek,
2. Müslüman hayır kurumlarının gelişmesini ve müslümanların ahlakça yükselmesini gözetmek,
3. Müftü ve müftü vekillerine nezaret etmek,
4. Şeriat hükümlerinin uygulanmasını gözetmek ve bu konuda tavsiyelerde bulunmak,
5. Medreseleri islah etmek, bunlara umum program yaratmak ve Nüvrap okulunun kurulmasına çalışmak.¹⁰

Tüzükte Başmüftünün Bulgaristan Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığınca görevinden alınacağı da hükme bağlanmaktadır. Yani seçimle işbaşına gelen ve seçimi İstanbul'daki Meşihat Makamınca onaylanan Başmüftü istenince yalnız Bulgaristan Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığının bir kararıyla atılabileceği de belirtilmektedir.¹¹

Başmüftülüğün, kalem odası denen bir bürosu bulunuyordu ve burada evrak, yazışma, ve hesap işlerine bakılıyordu. Büro bir naip, bir daire müdürü, bir şeriye başkâtibi, evrak memuru, kâtipler ve hizmetlilerden oluşuyordu. Bu personelin maaşları Bulgaristan Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığı bütçesinin ilgili bölümlerinden ödeniyordu.

Tüzüğün 130'uncu maddesi gereğince 1919 yılında Başmüftülükte "Müessesat-ı Diniye ve Vakfiye Müdüriyeti" adıyla yeni bir Müdüriyet kuruldu. Bunun teşkilatı ve görevleri bu Nizamnamenin 176-179 maddelerinde ele alındı.¹² Müessesat-ı Diniye ve Vakfiye Müdüriyeti bir Müdür, bir muhasebeci ve üç katipten oluşuyordu. Nizamnamenin 176'ncı maddesi gereğince "Müdüriyet cevam-i şerife müessesatı hayriye-i saireyi ve bunlara meşrut emlak ve akarat vakfiyeyi bunların mürtezikalılarını tasnif (cihat-ı) tevzi ve tanzim ile bunların vakfiyelerinde munderic olan cihatlerle taamulen tercih olunagelen cihatleri ve mürtezikanın evsafı lazimeyi haiz olup olmadığını tetkik eder. Ve cevami-i şerife ve müessesatı hayriyenin vakfiyelerine taamüllerine ve cesamitlerine ve mevki-i ehemmiyetlerine göre cihat-ı mezbure hadematı kaç kişi ta-

rafından ifa olunabileceğini tayin ve o kadar kısmı tefrik eder.

Evkaf-ı İslamiye hakkında Büşmüftülükçe yapılması lazım gelen muamelatta mütaleasını beyan ile vakfın heyet-i umumiye ve hususiyesi hakkında talimat ihzar ve itaa ve varidat-ı vakfiyenin meşrut lehlerine sarf edilip edilmediğini tetkik ve takip eder. Müdüriyet ifa eylediği bütün muamelatını Hariciye ve Mezahip Nezaretine bildirir.¹³ Bu müessesenin kurulmasından evvel Bulgaristan Müslümanların vakıflarını ve vakıf emlakını kontrol edecek bir teşkilatı yoktu. Her Cemaati İslâmiye kendi kafasının tartışına göre işler, eline geçirdiği vakıf mallarını fuzuli sarf ederdi. Hatta 1895 yılına kadar Şarkı Rumeli müstesna olmak üzere Bulgaristan'ın birçok köylerinde cemaat idareleri bile tesis etmemiş ve vakıflar pekçok yerlerde tevliyet usulü ile idare olunuyordu. Vidin gibi merkez kasabalarda bile vakıf idaresi birkaç şahsın elinde bulunuyordu. Vakıfların halkın eline geçmesi ancak Müdüriyetin himmeti ile husule gelmiştir. Tevliyet suretiyle idare olunan vakıfların cemaat idaresine geçirilmesi ve vakıf mallarının sevki için âzami gayret ve mücadele yapılmış, Filibe'de Hacı İsmail Bey, Şefik Bey vakıfları, Karanabat'da Sinan Bey vakfı, Aydos'da Hacı Osman vakfı, Rusçuk'da Seyid Paşa tekkesi ve vakfı, Şumnu'da Ahmet Çavuş vakfı v.s. Cemaati İslamiyelere devir olunmuştur. Artık vakıf emlakının satışları evvelki gibi bir çok cami encümenin keyfine bırakılmayarak Müdüriyet tarafından ciddi kontrol altına alınmıştır. Aynı zamanda Müdüriyet emval vakfiyenin himayesi için âzami himmetler sarf etmiştir. Mesela iskân kanunu hazırlanırken vakıfların istisnaiyeti, istimlak kanunu hazırlanırken vakıfların mal ve tarlalarının istimlaktan muhafazası gibi birçok himayelere muvaffak olunmuştur.¹⁴

Nizamnamenin 179'uncu maddesi gereğince Müessesat-ı Diniye ve Vakfiye Müdüriyeti her sene kendi bütçesini hazırlayıp Hariciye ve Mezahip Nezaretine onaya sunuyordu. Aynı maddeye göre "bu bütçedeki fazla varidat her sene Bulgar Milli Bankasına Umumi Müslüman Fondu'na tevdi olunuyordu. Bu sermaye (Umum Müslüman Fondu) talebe ve muallim yetiştirmeye kifayet edecek hadde bâliğ olundukta Başmüftülük nezdindeki Divan-ı Âli-i Şeriyenin kararı ve Hariciye ve Mezahip Nezaretinin tastiki ile bu fondla muayyen miktarda fakir ve yetim islam etfalının muhtelif mekatibde tahsili temin olunuyordu".¹⁵

9. A.g. belge, s.25-26.

10. A.g. belge, s.26-27.

11. A.g. belge, s.27.

12. A.g.belge, s.33-36.

13. A.g. belge, s.35-36.

14. Rehber, s.150, 29.11.1930.

15. Bulgaristan Çarlığı....s. 35-37.

Bulgaristan Türk-Müslüman azınlığının en yaygın örgütlerinden diğer bir tanesi de "*Cemaati İslamiyelerdir.*" Bunlar ilk olarak Şarkı Rumeli vilayetinde vücuda getirilmiş ve 1881'de hazırlanan "*Şarkı Rumeli Cemaat-ı Müslimesi Hakkında Talimatname*" ile faaliyete geçirilmiştir.¹⁶ Eski Bulgaristan'da (Kuzey Bulgaristan'da) ise bu örgütlerin faaliyeti 1895 yılında "*Müslüman İdare-i Ruhaniyyelerine Dair Talimatnamenin*" yayınlanması ile başlamıştır. Cemaati İslamiye idareleri hem dini ve hem milli müesseseler olup Türk-Müslüman toplumu ile devlet arasında bir bağ oluşturuyordu. Ayrıca bu örgütler kültürel, siyasi, içtimai, hatta iktisadi cihetlerden Müslümanların varlığı üzerinde amil ve müessir birer müessesedir. Cemaati İslamiye idareleri Müslümanların yaşadığı hemen her köy ve kentte bulunmaktadır. 1919 tarihli "*Müslüman Müessesat-ı Diniye İdare ve Teşkilatı Nizamnamesi*" Cemaati İslamiye örgütünü ayrıntılarıyla düzenlemektedir. Nizamname "*Her Müslüman, mütemekkin bulunduğu mıntıka cemaatı islamiyesinin mecburi azasıdır*" der.¹⁷ Yani Bulgaristan'da oturan ve Bulgar yurttaşı olan her Müslüman cemaatin dışında kalmaz.

1919 tarihli Nizamnamenin ikinci bölümü "*Cemaati İslamiye Heyetleri*" başlığını taşımaktadır. Burada belirtildiğine göre, en az 40 Müslüman ailenin yaşadığı her yerde Müslümanlar Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığının izni ile Cemaati İslamiye Heyeti kurabilirler. Müslüman aile sayısı kırkı bulmayan köyler ise birleşerek ortaklaşa bir "*Cemaat Heyeti*" oluştururlar. Ancak birleşecek köylerin merkez olarak benimsenecek köye on kilometreden daha uzak olmamaları gerekir. Birbirinden daha uzak olan küçük köyler ortaklaşa bir "*Cemaat Heyeti*" seçemezler. "*Cemaat Heyeti*" kuramayan yerler için, bunların işlerini yürütmek üzere üçer kişilik komisyonlar atanır. Bunlara "*üçler komisyonları*" denir. Bu komisyonlar seçimle değil, yukarıdan atamayla işbaşına getirilir.

Cemaati İslamiyelerin tüzel kişilikleri vardır. Bu sıfatla onlar taşınır, taşınmaz vakıf mallarına tasarruf edebilirler. Malları işletebilirler, kiraya verebilirler, gelirlerini kullanabilirler, cemaat adına borca girebilirler, cami ve okullara yapılacak bağışları, vasiyetleri kabul edebilirler. Bir cemaati İslamiye herhangi bir sebeple dağılırsa, bunun elindeki cemaat emlakı en yakın cemaati İslamiyenin tasarrufuna geçer. Bu ikinci cemaat de dağılırsa onun malları Başmüftülüğün tasarrufuna aktarılır. Başmüftülük bu malların hesaplarını inceleyip bağladıktan sonra, parasını Bulgaristan "*Müslümanları Genel Fonu*"na aktarır.¹⁸

Cemaati İslamiye örgütü Müslüman ailelerinin sayısına göre 5'den 9'a kadar üyeden mürekkep encümenler tarafından idare olunur. Encümenler köyde beş, ilçelerde (kazalarda yedi ve il-

lerde (sancaklarda) dokuz üyeden oluşur. Encümen üyeleri o çevredeki Müslümanlarca seçilir. Seçimler her üç yılda bir Şubat ayında yapılır. 21 yaşını doldurmuş olan Bulgar yurttaşı Müslümanlar, medeni ve siyasi haklardan mahrum değilse, seçme hakkına sahiptirler. Otuz yaşını doldurmuş olanlar Cemaat Encümenlerine seçilebilirler. Encümen üyeliği adaylarında, Türkçe ve Bulgarca okur-yazar olmak, bulunduğu yerde mal-mülk ve saygın bir kişiliğe sahip olmak gibi şartlar aranır. Medrese veya idadiye tahsili olanlar, mal mülk sahibi olmasalar da encümenlere seçilebilirler.¹⁹ Seçim, Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığınca onaylandıktan sonra kesinleşir. Bakanlıkca kusurlu görülen seçimler bozulabilir ve yeniden seçime gidilir. İkinci kez de seçim yapılmazsa o zaman Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığı Başmüftünün onayı ile İslam Cemaati Encümeni vazifesini ifa edecek 3 kişilik bir komisyon tayin eder ve bu komisyon encümenin bütün yetki ve görevlerini üstlenir. Seçim sonuçları kesinleştikten sonra encümen üyeleri toplanıp kendi aralarından başkan, başkan yardımcısı ve sandık emini olmak üzere üç kişi seçerler. Önceki encümen cemaatin hesaplarını ve gelirlerini teslim alıp göreve başlarlar. Devir teslim tutanaklarından birer suret mahalli müftü veya müftü vekilleri vasıtasıyla Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığına ve Başmüftülüğe gönderilir.²⁰

Encümenler "*İslam Cemaatını*" temsil ederler, cemaatin mallarını ve işlerini yönetirler. Encümenlerde çoğunlukla alınan kararlar yasal ve geçerli sayılır. Yetkileri içindeki işlerden dolayı encümenlerin cemaate verecekleri zarar ziyandan ve özellikle yolsuzluklardan encümen başkanı, başkan yardımcısı ve sandık emini birlikte sorumludurlar. Encümen başkanı, devlet daireleri ve mahkemeler önünde cemaati temsil eder ve Encümen kararlarını yürürlüğe koyar ve uygular.

Encümen, cami görevlilerinin atanmasını yapar ya da bunların görevlerine son verir, din görevlilerinin atanması için de müftü ve müftü vekillerine önerilerde bulunur, adaylar gösterir, camilerin bakımını sağlar, buralarda çalışanları denetler, ayrıca Bulgaristan Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığının ve müftülüklerin emirlerini yerine getirmek zorundadır. Encümen, gelir gider defteri, protokol defteri, kasa defteri, demirbaş defteri, makbus defteri, gelen giden evrak defteri tutar. Encümen üyeliği fahridir. Bu görevinden dolayı encümen üyeleri ücret veya maaş alamazlar. Yalnız sandık eminine, hizmetlerine karşılık bir miktar para ödenir.²¹

16. B.A., A.M.T.Z.04, Dosya 13-2, s.1-20.

17. **Bulgaristan Çarlığı** ..., s.3.

18. **Bulgaristan Çarlığı**..., s.2-3.

19. **A.g. belge**, s.3-4.

20. **A.g. belge**, s.5-7.

21. **A.g. belge**, s.6-9.

Encümenler her sene gelir gider sarfiyatını gösteren yıllık bütçeler hazırlarlar. Bütçe tasarılarını, müftülükler ve Başmüftülük aracılığıyla Bulgar Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığına gönderirler. Bakanlık bütçeyi onaylamazsa encümene geri gönderir, ya da düzelterek bütçeyi onaylayabilir.

Encümen harcamaları bütçedeki bölümlere uygun olarak yapılır, bir bölümden ötekine para aktarılamaz. Okullara ayrılan para, bütçede gider olarak gösterilip, Okul Encümenine aktarılır. Bütçede bir de Yedek Fon bulundurulur. Mali yıl içinde bütçenin bir bölümünde para kalmazsa bu fondan harcama yapılabilir. Bütçe fazlalığı olursa bunun yüzde 80'i Yedek Fona, yüzde 20'si de Bulgaristan Müslümanlarının Genel Fonuna aktarılır. Bu fonlar Bulgar Milli Bankasına ya da Ziraat Bankasına tevdi olunur, ya da paralarla devlet tahvilinin alınır. Cemaat fonları, cemaatin bulunduğu yerdeki yoksullara, yetimlere v.s. harcanır. Bu fonların sarfiyatı müftü veya müftü vekilleri tarafından tasdiklenip, Encümenin esbap mucibeli kararı ile icra olunur.²² Her encümen, bütçesindeki gelir miktarının yüzde 10'unu Başmüftülükte kurulan "Müessesat-ı Diniye ve Vakfiye Müdüriyetine" tefrik ve tahsis eder. Maliye müfettişleri her zaman encümenlerin hesaplarını denetleyebilirler. Encümenler, bir önceki yılın harcamalarıyla ilgili kesin hesaplarını da, müftülükler aracılığıyla, Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığına gönderirler.²³

Her Encümenin birer kalem odası olup, başkanın nezaretinde sandık emini tarafından idare olunur. Sandık emini encümenin zabıtnamelerini tutar, evrak ve dosyalarını tanzim eder ve kalem odasının intizamından sorumludur.²⁴

Yukarıda adı geçen dini örgütlerle birlikte Bulgaristan Müslümanların şeriye mahkemeleri de vardı. Osmanlı İmparatorluğu döneminden miras kalan bu mahkemeler İkinci Dünya Savaşı öncesine kadar varlıklarını sürdürdüler. 1919'da çıkarılan "Bulgaristan Müslümanları Müessesat-ı Diniye, Idare ve Teşkilatı Nizamnamesi" Bulgaristan'daki şeri mahkemelerini de ayrıntılarıyla düzenledi. Hatta konuyla ilgili bir bölüme yer verildi (Yedinci bölüm). Bu bölümde belirtildiğine göre, Bulgaristan'da üç çeşit şeriye mahkemesi vardır:

- 1/ Bidayet şeriye mahkemesi,
- 2/ İstinaf şeriye mahkemesi,
- 3/ Divan-ı Âli-i Şeriye (Yüksek şeriye mahkemesi).

Bu mahkemeler yalnız şeri davalara bakabilirler, öteki davalara bakmaya yetkileri yoktur. Nizamnamede şeriye mahkemelerinin bakabilecekleri davalar altı bölüm olarak sıralanmaktadır:

1/ Karı koca arasındaki mal davaları ve kişisel davalar,

2/ Ana baba ve çocukları arasındaki kişisel davalarla mal davaları,

3/ Nikâhın feshi davaları,

4/ Fesat nikâh davaları,

5/ Nesep davaları,

6/ Miras davaları (veraset münazaaları).

Şeriye mahkemelerinin bu davalara bakabilmeleri için tarafların buna razı olmaları gerekiyordu. Taraflar şeriye mahkemesine gitmeye razı olmazlarsa davaya öteki Bulgar mahkemeleri bakıyorlardı. Doğal olarak şeriye mahkemeleri yalnız islam dininden olan Bulgar yurttaşlarının yukarıda belirtilen davalarına bakabiliyorlardı.

Bulgaristan'daki her müftü ve müftü vekâletinde birer Bidayet Şeriye Mahkemesi bulunuyordu. Bu mahkemeler tek yargıçlı mahkemelerdi. Bunlarda müftü veya müftü vekilleri hâkimlik görevi yapıyorlardı. Fakat bu görevi yapabilmeleri için Başmüftülükten "**mürasele-i şeriye**" denen bir çeşit yetki almaları gerekiyordu. Ayrıca müftü ve müftü vekilleri bu görevi kendi bölgelerinde yapıyorlardı.

Bidayet Şeriye Mahkemelerinin bir derece üstünde İstinaf Şeriye Mahkemeleri bulunmaktaydı. Bunların sayısı 1919 tüzüğünde 3 adet olarak belirtilmektedir. Bunlar Sofya, Rusçuk ve Filibe kentlerindeydi. İstinaf Şeriye Mahkemeleri de tek yargıçlıydı. Bu yargıçlar, Başmüftünün görüşü alındıktan sonra, Bulgar Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığının isteği üzerine, Kral iradesiyle, müftü adayları arasından seçilip atanırlardı. İstinaf Şeriye Mahkemelerinin kadrosu, bir yargıç, bir şeriye kâtabı, bir sandık emini ve bir hademedden oluşuyordu. Bunların masrafları ve personel maaşları Bulgaristan Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığına konan ayrı bir fasıldan ödeniyordu.

"Divan-ı Âli-i Şeriye" denen Yüksek Şeriye Mahkemesine gelince bu Sofya'da Başmüftülükte bulunuyordu ve bir başkan ve iki üyeden oluşuyordu. Başmüftü, bu Yüksek Şeriye Mahkemesinin başkanıydı. Başmüftünün yokluğunda Başmüftü naibi de bu mahkemeye başkanlık edebiliyordu. Atamayla işbaşına gelen iki üye yargıçtan, medeni ve siyasi haklardan yoksun, ya da herhangi bir suçtan dolayı hüküm giymiş olmamak, Bulgaristanlı olmak ve Bulgarca bilmek, dindaşları arasında saygınlığı olmak, otuz yaşını bitirmiş olmak, icazatname veya Nüvva okulundan diploma almış olmak, Yüksek Şeriye Mahkemesi önünde sınav vermiş olması gibi şartlarla birlikte hukuk öğrenimi görmüş olmaları şartı da aranıyordu.

22. A.g. belge, s.10-11.23.

23. A.g. belge, s.11-12.

24. A.g. belge, s.12-13.

Şeriye Bidayet ve İstinaf mahkemeleri, davalara bakıp hüküm verdikleri halde, Yüksek Şeriye Mahkemesi davalara bakmaz, yalnız verilen kararlarda şeriat hükümlerinin tam olarak uygulanıp uygulanmadığına bakardı. Bilhassa boşanma ile ilgili kararların tümünü gözden geçirirdi. Taraflar, Bidayet şeriye mahkemesinin vereceği kararlara itiraz edebilirlerdi. O zaman dava şeriye istinaf mahkemesine havale edilir ve orada yeniden görülüp karara bağlanırdı. Ancak önemsiz davalar, Bidayet şeriye mahkemelerinde kesin karara bağlanırdı. Bunlar üst mahkemeye gönderilemezdi. İstinaf mahkemesi, bidayet mahkemesinden kendisine havale edilen davaları yeniden karara bağlayabildiği halde, Yüksek Şeriye Mahkemesi, davalara yeniden bakmaz, ancak verilen kararları usul ve esas bakımından bozabilirdi. Yüksek Şeriye Mahkemesinde şeriatla ilgili bir tereddüt veya bu mahkeme üyeleri arasında anlaşmazlık çıkarsa, o zaman Başmüftü, Meşihat Makamına başvururdu.

Şeriye mahkemeleri, bir yandan İstanbul'da Meşihat Makamına, öte yandan da Bulgar hukuk sistemine bağlıydılar. Bulgar hukuk sistemi içinde Şeriye mahkemelerinin yasal bir yeri vardı. Özellikle "*Bulgar Hukuk Mahkemeleri Usulü Kanununun*" birçok maddesi, Bulgaristan'daki şeriye mahkemeleri için de geçerliydi. 1919 tarihli tüzük, bu maddeleri teker teker sayıyordu. Şeriye mahkemelerinin verecekleri kararlar, yetkili Bulgar makamlarınca uygulanırdı. Bulgar makamları, şeriye mahkemelerinin kararlarını, Bulgar mahkemeleri

kararları gibi geçerli saymak ve uygulamakla yükümlüydüler.

Şeriye mahkemeleri üyelerinin ve personelinin maaşları Bulgaristan Dışişleri ve Mezhepler Bakanlığı bütçesinden ödenirdi. Bu Bakanlık, müfettişler aracılığıyla şeriye mahkemelerini denetlerdi. Yalnız din işleriyle ilgili konularda şeriye mahkemeleri Başmüftülükçe teftiş edilirdi.²⁵

1919 tarihli Nizamnamenin hükümleri özetle bunlardır. Tabii bu hükümlerde bir çok sakat noktalar ve eksiklikler vardır. Bunlar 1929 yılında Sofya'da toplanan Bulgaristan Türk-Müslüman azınlığın Birinci Milli Kongresinde dile getirildi ve madde madde saptanıp Bulgar hükümetine sunuldu. Fakat Bulgar Hükümeti Türk-Müslüman azınlığın dile getirdiği istekleri yerine getirmede hiç özen göstermedi. Tersine kongrede sunulan istekler rafa kaldırıldı. Bulgaristan Müslümanları senelerce bu isteklerin icra edilmesini bekledi, ama ne yazık ki ümitler boşa gitti. 1944 yılında komünistlerin iktidara gelmesiyle 1919 tarihli Nizamname ile verilen haklar da Türk-Müslüman azınlığın elinden alındı. Bu kısıtlamalar 45 yıl sürdü. 1989 yılı sonunda komünist diktatör rejimin yıkılması ile Bulgaristan Müslümanlarının dini teşkilatlarını ve kurumlarını yaşatacak yeni bir dönem başladı. Bu yeni şartlar içinde Bulgaristan Müslümanları dini örgütlerini ve kurumlarını faaliyete geçirmek için çalışmalarını sürdürmektedirler.

25. A.g. belge, s.28-32.

بلغارستان مسلمانلاری مؤسسات دینیة

اداره و تشکیلاتی

نظامنامهسی

تەرجیمە

سا ۲۳ مایس ۱۹۱۹ تاریخلی و ۱۲ نوسرونی اراندا جاری ایله
تهدیق اوله تورق حکومت جریده سئک سا ۲۹ خیزران
۱۹۱۹ تاریخلی نسیخه سئده، نشر اولمشدر .

تەرجیمە

مورفیده و فوٹونوف ، مشیمسی تورک ، قسی

سئنه

۱۹۲۴

نظامنامه

بافتوشن جزای داخلنده مسلمان مؤسسات دینیّه
داره و تشکيلاتی نظامنامه سببباز .

مواد عمومیّه

۱ ماده — بفتارستان جزای داخلنده متسکن | | و یا خود موقّه
مفتی یا چینه مسلمانی یا عاقل نه مستندن اولسون . ایتمی آلمیتمی حاکم بر-
اوسون اجرای آیینده قوانین سرعیس و بو نظامنامه بی احلال ایتمک
تشریحیه حریت دینیمن استفاده ایدرز .

۲ ماده — هیچ بر مسلمان قناعت دینیّه سینه مرکس ایچون مطاع
اولان قوانین و نظامت سرعیبه ایله بو نظامنامه احکامی اجراند امتناع
ایدمز .

۳ ماده — مسلمانلرک اداره دینیّه و امور مذهبیاری خارجه و
مذاهب نظارتسک مراقبه نایهسی مختصده ایشو نظامنامه کوسرتیلان-وا
تر و مأمورین ایله اداره اولوزور . مالیه نایه جهت مالیه نظارتسایدیوان
محاسبات طرفندن مراقبه ایدیلیر .

۴ ماده — بافتارستاندهک مسلمانلرک شرعه منلق معاملات اداره
و حقوقیاری بو نظامنامه احکامی مویچینه باش مفتیان ، متسکلمر ،
مفتی و مفتی وکالتلی و جایک شرعیبار طرفندن اداره اولوزور .

۵ ماده — باش مفتی ، مفتیلر ، مفتی وکیلاری و دیوار مذهبیبارک
باچله مأمورین و وظیفه دارلری وظائف مودوعباری خصوصتسنده ، خارجه

| | یا ایتمی صورتده باریدهه مقید اولوزور (متسکن)

مترجم . اوقمه . تمسکین . آمیزی قوللا نه چقد .

У С Т А В Ъ

за духовното устройство и управление на
мюсюлманитѣ въ Царство България.

ГЛАВА I.

Общи положения.

§ 1. Всички мюсюлмани, живущи постоянно или вре-
менно въ царството, били тѣ български подданици или чуж-
денци, се ползуватъ съ свобода на вѣроизповѣданieto си,
стига изпълнението на обрѣдитѣ да не нарушава действующи-
щитѣ закони и предписанията на тоя уставъ.

§ 2. Никой мюсюлманинъ не може, пореди религиозни
убеждения, да отбѣгнува отъ изпълнението на действующи-
щитѣ и задължителни за всѣкого закони и разпоредби на
тоя уставъ.

§ 3. Въ духовно-административно и вѣроизповѣдно от-
ношение мюсюлманитѣ се управляватъ отъ предвиденитѣ въ
тоя уставъ органи и власти подъ върховния надзоръ на Ми-
нистерството на Вършитѣ Работи и на Изповѣданията, а
въ финансово отношение, подъ контрола на Министерството
на Финанситѣ и Върховната Сибѣлна Палата.

§ 4. Въ вѣроизповѣдно-административно и сѣдебно от-
ношение мюсюлманитѣ въ царството се управляватъ отъ
главно мюфтийство, мюфтийства, мюфтийски наместничества
и духовни сѣдалища, съгласно постановленията на тоя уставъ.

§ 5. Главнитѣ мюфтиа, мюфтинитѣ, мюфтийскитѣ на-
местници и всички дѣйствиелни лица въ вѣроизповѣданieto

۲

و مذاہب شیعہ شیعہ متشکل تدقیق احوال معلومین مختص الیہ می کند
 شریعہ حضور اندو، و جماعت اولیاء اہل بیت شکروری ضروری و اولیاء
 جنہ و چنانچہ دانی سرکارندہ اولیاء مرشد موجودیہ مجاہد نظامیہ
 حضور اندو مستوادند .

۳ مادہ — پیش عقیدت ، عقیدت ، عشق و کائناتی و عبادت کبریائی
 مجاہد و محاسبہ مہملاتی ، باقرچہ ، جماعت استزیہ اولیاء بنک بلد چہ
 و نورچہ امیر اولیاء .

حجج و اعلیٰات الیہ معاملات شریعہ اند اوراق نورچہ تنظیم
 اولہ حق ، فقط بولہ عمائدہ بلغارچہ ، روز چلوری ریضا اولہ جندہ .

ایکٹی باب

فصل — جماعت اسلامیہ عیثلی

۷ مادہ — الہ آرز قورق مسلمان عالمی تمکن ابدن عائلہ اہالیسی
 غازیہ و مذاہب نظارتک رخصتہ جماعت اسلامیہ عیثلی تشکیل ابدہ -
 بیلیز .

۱ - اختار — قورق مسلمان عالمی باعل اولیان عائلہ (قرا) دن

بر قاجی غازیہ و مذاہب نظارتک رخصتہ بر لشکرک بر جماعت عیثلی
 تشکیل ابدہ بیلیز . آجق بو عائلہ مرکز اتحادی منصور اولان عائلہ اون
 کیلو متور دن اوزاتی اولیاء لازمدو .

۲ - اختار — قورق مسلمان عالمی دن اولوب رخصتہ ضروریہ
 جماعت اسلامیہ عیثلی تمکن اولیاء عائلہ غازیہ و مذاہب نظارتی
 طرفندہ جماعت اسلامیہ مودوع امور دینی ادارہ ابدہ جک اوج
 کتبک بر قومیسورن تمین اولندو .

۸ مادہ — جماعت اسلامیہ اشخاص حکمیہ اولوب . بولک بو صفتہ
 جامع و مکتبہ ایچون امور مفتوہ و غیر مفتوہ بہ حق تصرف لوری او

سا اور اوراق، دا دکانوئی، کونو ازمکاتہ پراکھ دی-
 سانی اوراقی سالت فرا دکانوئیو نا بانیئی. پا-
 سانی نا کوزابانیی ا اوراق دیوانی سالیانی ا
 سا اوراقی سی سالیانی دا کونو، کونو کانیانی نا
 سالیانی ایسی سالیانی نا کونو اوراقی اوراقی
 سالیانی ایسی سالیانی نا کونو اوراقی اوراقی

۷. ۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰. ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰. ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰. ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰. ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰.

۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰. ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰. ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰. ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰. ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰.

глава II

а) Мюсюлманска вѣроизповѣдна община.

§ 7. Бъ всѣко населено мѣсто, дѣто живентъ на ус-
 тановено мѣстожителство поне 40 мюсюлмански семейства,
 тѣя могатъ, съ разрешение на Министерството на Вѣншнитѣ
 Работи и на Изповѣданията, да образувать мюсюлманска вѣ-
 роизповѣдна община.

Забележка 1. Тѣхъ дѣто има 40 семейства отъ мюсюл-
 манско вѣроизповѣданіе, съ разрешение на Министерството на Вѣнш-
 нитѣ Работи и на Изповѣданията, могатъ да се групиратъ въ една
 вѣроизповѣдна община мюсюлманскитѣ семейства отъ нѣколко насе-
 лени мѣста, стига тѣ да се отстоятъ отъ предпологанія центъръ на
 общината на повече отъ 30 километра.

Забележка 2. Тѣхъ дѣто мюсюлманитѣ са по-малко отъ 40
 семейства и не може да стане групиране, Министерството на Вѣнш-
 нитѣ Работи и на Изповѣданията назначава тричленна комисија, която
 управлѣва духовнитѣ работи на мюсюлманското население.

§ 8. Вѣроизповѣдната община е юридическа личность.
 Като такава, тя има право да притежава, да джамийитѣ и
 училищитѣ си, движими и недвижими имоти и да приема съ
 или безъ задължения, дарения и завѣщания, направени въ
 тѣхна полза.

§ 9. Имотитѣ на престанала да стѣествува мюсюлман-
 ска вѣроизповѣдна община преминаватъ въ ведение на най-

۳

کوب عینی صفته، تفسیر، مشروط و غیر مشروط، بیان عبه و وصیتری قبول ابدہ، ایلتی .

۹ ماده — انقراض ایدن جماعت اسلامیه، اموال ال باقیق بولتان جماعت اسلامیه، تک تصرفه کیر بر ایکینجی ده منقرض اولورسه، بوال باش مقبلاکلی تخت تصرفه کوب باش مقبلاکجه اموال مذکورہ تک حسابری تدقیق و قطع اولندنرق عموم بانارستان مسلمانلری فونڈیہ جیولاری .

۱۰ ماده — عاتکی مدعبه و طریقه منسوب اولورسه اولسون مر

مسلمان منکنی بولندقی منطفه جماعت اسلامیه، تنک مجبوری اعطاسیدر .
(*Şahinçamcalı, 1. s. 84. n. 10*)

ب — ایکینجی فصل — جماعت اسلامیه انجمنلری

۱۱ ماده — مر جماعت اسلامیه غامسنگ عددی اعتباریله، بندن دوقوزه قدر اعضادن مرکب انجمنلر طرفندن اداره اولنور . بوانجمنلر قراده باش ، قضاوده بدی ، سنجاقلرده دوقوز اعضادن تشکیل ایدر .

۱۲ ماده — جماعت اسلامیه انجمنلری او دائرہ منسوب مسلمانلر طرفندن انتخاب اولنور . علی العاده انتخابلر مراوج سنهده بر دفعه شباط آیدنه، لیبور، نظامنامه احکامی موچینجه غارجه و مذاہب نظارقی طرفندن تعیین اولتان کونده اجرا اولنور . اگر بر قاچ فریه بر جماعت تشکیل آیدیبورسه انتخاب جماعت ایچون مرکز اتخاذ اولتان علده اجرا اولنور .
۱۳ ماده — کیری بر باشی اکل انجس حقوق مدنیہ و سیاسیہ مالک بلغار تپمسندن اولان مر مسلمان حق انتخاب مالکدر .

۱۴ ماده — حق انتخاب مالک اولیانلر :

- ۱ — اعاده حقوقه دکن حقوق سیاسیہ و مدنیہ دن اسقاط اولانلر .
- ۲ — بلغارستان حکومتک اتنی اولیمرق ایچی دولت خدمتہ کیرنلر .
- ۳ — مجبور و تخت وصایتده بولتانلر .
- ۴ — دواتر بلابدہه دینجی مقید بولتانلر .

близката ней съседна община. Заприе ли се и тя, тѣ преминаватъ върху Главното Мюфтийство, което ликвидира съ тѣхъ и произведението отъ тя ликвидация превежда къмъ общинѣ фондъ на мюсюлманското въроизповѣданіе въ царството.

§ 10. Всѣки мюхамеданинъ, безъ разлика на коя секта принадлежи, е задължително членъ на мюсюлманската въроизповѣдна община, въ района на която има постоянното си мѣстожителство.

б) Настоятелства на мюсюлманскитѣ въроизповѣдни общини.
§ 11. Всѣка мюсюлманска въроизповѣдна община се управлява отъ настоятелства, състояще се отъ 5 до 9 члена, споредъ броя на семействата, които я съставляватъ, а именно: въ селата отъ 5 члена, въ околійскитѣ градове отъ 7 члена, въ окръжнитѣ градове отъ 9 члена.

§ 12. Настоятелството се избира отъ членоветѣ на мюсюлманската въроизповѣдна община. Редовнитѣ избори ставатъ веднажъ въ 3 години презъ месецъ февруарий, въ деньъ опредѣленъ съ заповѣдъ отъ Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията. Изборитѣ се произвеждатъ съгласно постановленията на тоя уставъ.

Когато нѣколко селища образуватъ една въроизповѣдна община изборитѣ се произвеждатъ въ центъра, гдето функционира настоятелството.

§ 13. Избиратели сж всички мюсюлмани, български по-данци, които сж навършили 21-годишна възраст и се ползватъ съ граждански и политически права.

§ 14. Не могатъ да бъдатъ избиратели:

- 1) Осжденитѣ на лишение отъ граждански и политически права до възстановяване на правата имъ;
- 2) Лица, които сж постъпили на служба на друга държава безъ разрешение на българското правителство;
- 3) Лицата, поставени подъ сѣдебно запрещение или подъ настойничество;
- 4) Проксцитѣ, записани, като такива, въ списъцитѣ на административната община;

9

اصحیح اولونلوق جماعت اسلامیه هیئتین طرفندن اعضا ایدیلوب انتخاب هیئتین رئیسینه بریریلدی .

۱۸ ماده — انتخاب صباح ساعت سکتورین اقام بیه قدر بلکنر بر کون دوام ایدر . اگر برسنبه انتخاب یوم مخصوصنده اجر اولمه مازسه بر هفته سوکرا اکیجی دفعه تشبث اولنور . اگر بو دفعهده انتخاب اجرا اولمه مازسه خارجیه و مذاهب نظارتی طرفندن اشو نظامنامه تک ۳۱ نجی مادهسی منتضای ایفا اولنور .

۱۹ ماده — هر بر منتخب انتخاب ویتسه بیه اعطای رای ایدر . رای اعطای انتخاب ویتسه خی اراز و انتخاب جدولنه اشارت ایدلک سورنبه اولور . رای نالذات و ختی اولورق اعطا اولنور .

۲۰ ماده — انتخاب ، انتخاب هیئتین طرفندن اداره و اجرا اولنور . قرا جامع ، اسلامیه سنده انتخاب هیئتین اوپوشیتنه اعضاسندن بری رئیس ، مسلمان مسلملردن یاخود مرزقندن ایکی ذات اعضا و اوپوشته تک تمخسیدار کلاجه اوراق ماموری اولوق اوزره تشکیل ایدر . شهر جامع اسلامیه انتخاب هیئتین قنارده صلح حاکمی ، سنجاققوره بدایت حکمسی اعضاسندن بری رئیس ، ایکی بدیه اعضاسیه ایکی مسلمان معلم یاخود مرزقه ایضا و بدیه دوزسندن بر مامورده اوراق ماموری اولوق اوزره تشکیل ایدر .

اخطار : نامرکز انتخاب هیئتین زنده انتخابک جریانی تعیین ایدیلمه .

۲۱ ماده — انتخاب هیئتین انتخابدن اون بش کون اول بدیه بریسی طرفندن براسرنامه الیه تشبث اولنور . و اسرنامه مذکورده انتخابک اجرا اولنجی عمل دهی تعیین اولنور .

اخطار : بیک منتخبین فضا اولان شهرورده ایکی عئاده انتخاب هیئتیه سی (سندینی) اولور .

۲۲ ماده — انتخابدن الکیچ اوج کون سوکرا اوراق انتخابیه و رای بیلتری خارجیه و مذاهب نظارتنه کوردریلیر . مذاهب مدیری

5

след което той се подписва отъ настоятелството и се представя на председателя изборното бюро.

§ 18. Изборътъ трее само единъ день — отъ 8 часа сутринта до 5 часа следъ пладне.

Ако по нѣкоя причина изборитъ не се извърши, една седмица следъ това се пристъпва къмъ новъ изборъ. Ако и въ тоя день изборътъ не се произведе, Министерството на Външнитъ Работи и на Изповѣданята постъпва съгласно § 23 на ток уставъ.

§ 19. Всѣми избирателъ гласува съ избирателната си книжка. Гласуванетоъ става съ представяне на избирателната книжка и отбележаване въ избирателнитъ списъци. Гласуванетоъ е лично и тайно.

§ 20. Изборитъ се извършватъ и ръководятъ отъ избирателно бюро. Въ селскитъ вѣроизповѣдни общини бюрото се състои отъ: единъ председателъ — членъ на общинския съветъ; двама членове — мюсюлмански учители или свещенослужители и единъ дѣловодителъ — секретаръ-бирника на общината.

Въ градскитъ вѣроизповѣдни общини бюрото се състои отъ: единъ председателъ — мировия съдия за околийскитъ градове и единъ членъ отъ окръжния съдъ за окръжнитъ градове; четириа членове — двама отъ членоветъ на градския общинския съветъ и двама мюсюлмани учители или свещенослужители и единъ дѣловодителъ — чиновникъ при градското общинско управление.

Забележка. Мандатитъ иматъ право да следатъ за тода на избора при бюрото.

§ 21. Съставътъ на бюрото се назначава съ заповѣдь отъ общинския членъ 15 дни преди датата на избора. Въ сжщата заповѣдь се указва и мѣстото, дето ще се произведе изборътъ.

Забележка. Въ градове съ повече отъ 1000 избиратели ника да въ изборни секции

§ 22. Най-късно 3 дни следъ избора книгата по него, заедно съ бюлетинитъ, се изпращатъ въ Министерството на

Вторден یرز نسخه مفتی و یا خود مفتی و کاتبی واسطه سیه برای معلومات خارجی و مذہب نظاریه باش مستقبله ارسال اولنور .

۲۶ ماده — جماعت اسلامیه انجمنی تماماً تشکیل یئدیکن صوکر سابق انجمندن جاعتت حدیثت و وارداتی تسلیم یئر . دور و تسلیم عتدلی ندن یرز صورت محلی مفتی و یا مفتی و کاتبی واسطه سیه برای معلومات خارجی و مذاعب نظاریه باش مستقبله ارسال اولنور . بکی جماعت اسلامیه دور

تسلیمه یا خود یا آخوره بر سوندتسم کوروره جماعت اسلامیه یسی یونی برای نظر فنده اصولی داره سنده خارجی و مذاعب نظاریه اخباره بر مفتی اعزاضی طلب ایئر . [] . اکر تقدیمه سوه استمهال تحقیق ایدرسه رئیس تقدیش عتدی قبول نندن صوکر الکولج اون باش کون نظر فنده سابق جماعت اسلامیه علمیه اصول نظامیسی داره سنده جنایت و حقوق دعوا می اقامه سه مجبوردر . رئیس یونی اجرا اییدی تقدیمه جاعتت ضرر و زیان ایراندن دولتی محاکم حقوقیه ، و کیشی کیزه مش عد اوله برق محاکم جنایه زنده مسئول طوبیلور .

۲۷ ماده — انتخاب نظامنا مستنک جزا موادی جماعت اسلامیه انتخاب زنده سر عیدر .

اوجیحی فصل

جماعت اسلامیه انجمنلریک وظینه و صلاحیتی

۲۸ ماده — انجمنلر جاعت اسلامیه ملک اموال و معاملاتنی اداره و اقالله مر خصوصه جاعت اسلامیه تمیل ایدرلر .

۲۹ ماده — انجمنلر صلاحیتی داخلده اولان مر امور ایچون قرار یرز جاعت اسلامیه بی منضمر ایدرن بو نظامنامه به مخالف یولان مقرراتلر ندن دولتی انجمن اعضالی مشترک مسئولدرلر .

[*] اصول و تعامل محلی مفتی و یا مفتی کیلی واسطه سیه باش مستقبله

و باش مستقبلکن نظاریه اخبار اولنمدهدر .
مترجم

щинская кметъ. Другитъ изборитъ лица оставать за членове съветницки на настоятелството.

За избора се съставя протоколъ въ 3 экземпляра, по единъ отъ които се изпраща чрезъ мюфтийството или мюфтийското намѣстничество на Министерството и на Главното Мюфтийство за сведение.

§ 26. Следъ конституцията цето си, настоятелството приема сметкитъ и дѣлата на общината отъ старото настоятелство. За случая се съставя потребнитъ актове. Прелики отъ тѣхъ се изпраща, чрезъ мюфтийството или мюфтийското намѣстничество, въ Министерството и Главното Мюфтийство за сведение.

Въ случай че, при предаването или отпосле, новото настоятелство открие нѣкои злоупотребления, председателтъ на настоятелството е длъженъ, въ срокъ отъ единъ мѣсець, да донесе за това по надлежния редъ въ Министерството на Външнитъ Работи и на Изповѣданията и да поиска ревизия; ако ревизията потвърди донесението, председателтъ е длъженъ, най-късно 15 дни следъ получаване на ревизионния актъ, да възбуди углавно прѣследване и да заведе граждански искъ противъ бившето настоятелство по законния редъ. Не направи ли това, той отговаря предъ общитъ сждлища за вредитъ причинени на общината и углавно като укривателъ.

§ 27. Наказателнитъ разпорѣдби на избирателния законъ иматъ сила и за изборитъ за настоятелства на мюсюлманскитъ въроизповѣдни общини.

в) Права и длъжности на настоятелствата.

§ 28. Настоятелството ръководи и управлява дѣлата и имотитъ на въроизповѣдната община и я представлява въ всѣко отношение.

§ 29. Настоятелството взима решение по всички въпроси, които сж отъ негова компетентность. То отговаря солидарно за решенията, които оштетяватъ интереситъ на въро-

A

аخطار واعظانك عنكدين زيادتك حضورا بيه پيايلاق مقرران قانوني عدوانور .

۳۰ ماده — رئيس . رئيس مملوئي ، و كاتيب صندق اميني جامعك هيت

داعمني تشكيل ايدر . بونل انجمن مقررانك تطبيقدن ، جامع اسلاميه

بودجاسنك تمام اجراستندن و عموميتنا حاضرت زيادينه و قوعود و احقي سوي .

استعمال و عمر كونا اصول و زلكلار دن مشركه مستونلور .

۳۱ ماده — انجمن رئيسي حاكم و دو ازمكجه جماعت اسلاميه

تشكيل ايدر . رئيس انجمن مقرراتي موقع تطبيقه قور و ماملان اجرا ايدر .

۳۲ ماده — انجمن جوامع شريفه خدمتگري [تعيين و عزل ايدر

و مرتزه تعييني انجون اصول و تمام دا زوسنده مفتي و مفتي و كاللر بيه

نامزدلارا ايدر . انجمن جوامع و ماملر مرتزه و خدمتگري تفويض ايه

جوامع و ماملر انظام و حفظ الصلحه و موافقته نظارت ايدر .

۳۳ ماده — انجمنلر خارجيه و ماملر نظارتيه باش مشيكلك و

مستوب اولدقلري مفتي و مفتي و كاللر بيه اواسر و نمايانلر بيه وقت و

زمانيله تمام اجرا بيجوردلور .

۳۴ ماده — هرر انجمنك آيمهكي دفاتري استعمال ايسي لازمدر .

۱ — واردات و صرفيات دفتر كپوري .

۲ — مقررات دفتری .

۳ — قاصه دفتری .

۴ — دمپر باش دفتری .

۵ — مقبوض دفتری .

۶ — مورودات و مرسولات يوبه دفتری .

بو دفاتر ك صحافي نومرولوب بار اولقري ايلهكله باغلا بدقدن صوركا

مفتي و يا مفتي و كاتبي طرفدن مختوم و مصدق اولسي لازمدر .

۳۵ ماده — انجمن اعضائلي فخري و مجازدر . جامعك قاصه ماملر ماملر

[خدمتگري ايشو نظامنامه لك ۶۲ نجمي ماده سنده مذكور خدمت

علميه و بديهه دن غيري استيجار اولان خدمتدر . ماده مذكور به داخل

خدمتلك عموميتنا مامل اولق اولوزره مرتزه تعييني قوللا بيه چقدر . مترجم

2

използвателната община или комита съгласно на разпределението на тая уставъ.

Забелжка. Решенията съгласно на законни, кдето съгласно въ присъствие на повечето отъ половината членове.

§ 30. Председателят, заместителят и секретарят класиратъ съставляватъ настоятелното присъствие на настоятелството. Тъ съгласно сътвори за прилагането на решенията на настоятелството, за точното изпълнение на бюджета на настоятелствата община и изобщо за всяка нередовност и злоупотреба съгласно прихода на общинските имоти.

§ 31. Председателят на настоятелството представлява въ исползвателната община и външнѣ интереси предъ административнитъ и съдебни власти. Той туря въ изпълнение взетитъ отъ настоятелството решения и рѣшаводи дѣлата на настоятелството.

§ 32. Настоятелството назначава и уволнява джамийскитъ служители и представя, по установения редъ, на съответния мюфтия или мюфтийски намѣстникъ кандидати за свещенослужители.

То контролира джамийскитъ служители и всички богородни заведеня на общината и бди за реда и хигиената въ тѣхъ.

§ 33. Настоятелството е длъжно точно и навременно да изпълнява заповѣдитъ и нарежданията на Министерството на Външнитъ Работи и на Използванията, на Главното Мюфтийство и на инспективния мюфтия или мюфтийски намѣстникъ.

§ 34. Всяко настоятелство трѣбва да води следнитъ книги: 1) главна приходо-разходна книга, 2) протоколна книга, 3) кассовъ дневникъ, 4) инвентаръ. 5) квантанционна книга и 6) входящъ и исходящъ дневникъ.

Тѣзи книги трѣбва да бждатъ пронумеровани, пронумеровани и заверени отъ инспективния мюфтия или мюфтийски намѣстникъ.

§ 35. Длъжността членъ на настоятелството е почетна и безплатна.

Лицето, наговорено съ касовата служба на настоятелството, макаръ и неговъ членъ, може да получава възнаграждение, въ размѣръ най-много 3000 л. годишно отъ общия приходъ на общинскитѣ имоти.

§ 36. Никой членъ на настоятелството не може да напусне длъжността си преди да бже формално уволненъ съ заповѣдъ по Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията. На негово мѣсто министерството назначава оня, който при избора е получилъ най много гласове подиръ утвърденитѣ членове.

§ 37. Ако нѣкой членъ на настоятелството не приеме длъжността по уважителни причини, или ако не изпълнява длъжността си, или я изпълнява небрежно, Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията, по представление на муфтията или муфтийския намѣстникъ, го уволнява и замѣства по реда, указанъ въ § 36.

§ 38. Въ случай че бже уволненъ председателъ, подпредседателъ или секретаръ-каснеръ или пъкъ и тримата заедно, настоятелството, следъ като министерството попълни състава му по гореназаня редъ, избира нови такива съгласно § 25.

§ 39. Ако настоятелството съ своитѣ действия нарушава разпореденията на тоя уставъ и ощетява интереситѣ на общината, Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията, по предложение на муфтията или инспектора при вѣроизповѣдания отдѣлъ, назначава друго настоятелство, по реда указанъ въ § 23.

§ 40. Настоятелствата се съобщаватъ съ Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията посредствомъ съответния муфтия или муфтийски намѣстникъ.

§ 41. Всѣко настоятелство има печатъ и бланка съ държавенъ гербъ и надписъ на български и турски: „Царство България, мюсюлманска вѣроизповѣдана община.“

г) Бюджетъ на вѣроизповѣдната община.

§ 42. Финансовата година на вѣроизповѣдната община почва отъ 1 априль и свършва на 31 мартъ. За всѣка та-

9
тхмил аотлан ذات انجمن اعراضدن اورا ايسهده واردات عموميدن سنوي اعظمي اوهورق اوج بيك فرائق مكافات آهيلي .

۳۳ ماده — خارجه و مذاهب نظارتندن اصول دا زه سنده عزال امرى اصدار اولنده چه انجمن اعراضندن هيج وري وظيفه سنى ترنا يده من . معزولك يرته خارجه و مذاهب نظارتى منتخب اعراضدن الكجوق راى آلتش اولانى تامين ايدر .

۳۷ ماده — اگر انجمن اعراض ندرى معذرت مشروطه يا بوظيفه سنى قبول انجز ، يا خود وظيفه سنى اخلاصتى ، و يا خود تكميل كوسترسه مفتى و يا مفتى و كليك عرضى اوز يرته خارجه و مذاهب نظارتى عزاله يرته ۳۶ نجى مادهده كوسترلين اصول موجيجه ديكرنى تامين ايدر .

۳۸ ماده — رئيس ، رئيس معاونى يا خود كاتب صندوق امينى يا خود او چمردن عزال اولنورسه بالا ده كوسترلين اصول وجيهه [] انجمن اكال او لنقدن صور كرا ۲۵ نجى ماده موجيجه كيدين هيندا ناهم انتخاب اولنور . ۳۹ ماده — اگر انجمن كندى افعال و حر كايه نظامنامه احكامنى اخلاص ايدر و جماعتك منافسه ايرات خارا ايدر سه خارجه نظارتى مفتى و يا مفتى و كليك و يا خود مذاهب مديرى مفتشك تشكيلنى اوز يرته ۲۳ نجى مادهده كوسترلين اصول دا زه سنده ديكر انجمن تامين ايدر .

۴۰ ماده — انجمن خارجه و مذاهب نظارتيه ، مسووب اولد قلمرى مفتى و يا مفتى و كالتارى واسطه سهه خارجه ايدر .

۴۱ ماده — هر بر انجمنك طمرالى بنارجه و تركه بازيلى مهر سيمي و فبرمالى كاغدى واردر . و بنارستان جارائى دا خاندن — جماعت اسلاميه سيمى دردنجى فصل

جماعت اسلاميه بودجه لارى

۴۲ ماده — جماعت اسلاميه ارك سته ناليه سيمى بنارستان ايدار ايدر ك

۳۱ مازنده ختام بوور . انجمن هر سته مالبه انجمن واردات و صرفات

[] ۳۷ نجى ماده موجيجه

кава година настоятелството съставлява бюджетопроектът за приходите и разходите на общината.

§ 43. До 15 януарий настоятелството на общината приготвява и приема бюджета-проект, който въ три екземпляра изпраща на съответния мюфтия или мюфтийския намѣстникъ. Последния преглежда бюджета-проектъ и найкъсно до 1 февруарий го изпраща, при свое мотивирано мнение, въ Главното Мюфтийство, което, найкъсно до 15 февруарий съ мотивиранъ докладъ го изпраща въ Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията за утвърждение.

Единиятъ екземпляръ отъ утвърдения бюджетъ остава въ министерството, другиятъ у мюфтията или мюфтийския намѣстникъ, а третия се връща на настоятелството за изпълнение.

§ 44. Ако министерството не утвърди бюджета, поради опущения и неправилности въ него, връща го на настоятелството за повторно разглеждане и поправкае или пъкъ, ако времето е късно, самъ изпраща опущенията и неправилноститѣ и следъ това го утвърждава.

Когато новиятъ бюджетъ не се утвърди до 1 априль до утвърдението му, остава въ сила стариятъ бюджетъ. § 45. Всѣка сума отъ бюджета се употребява само за определената цель. Ни една сума не може да се пренесе отъ единъ параграфъ за покрѣпане разходи по другъ §. Забележка. Сумитъ за издръжка на частнитѣ мюсюлмански училища въ общината се записватъ на разходъ и се турять на разположение на съответното мюсюлманско училищно настоятелство.

§ 46. Ако въ течение на бюджетната година, сумата по нѣкой § се укаже недостатъчна, тя може да се попълни отъ § „Запазенъ фондъ“, който не трѣбва да надминава 5% отъ общата сума на бюджета. Сумата отъ този § може да се пренесе въ други § по разхода само по решение на настоятелството, въз основа на мотивирано писмено изложение на секретаря-каснера.

Отъ § „Запазенъ фондъ“ не могатъ да се увеличатъ § за издържане личния съставъ на служашитѣ при на

10
коментир. въ бюджетъ تنظیم ایدرلر .

§ 43 — 15 كانون ثاني، بقدر المجلس بودجه لاجل اجرایی احضار و قبوله اوج نسخه تنظیم ایدرلر علی معنی ویا معنی کائنات کو ندرلر . بولرده بریابطه قدر مطالبه ایدرلر اسباب موجهه سیاه باش مقبلیکه کو ندرلر . باش مقبلیکه اسباب موجهه الیه لاجل التصدیق خارجه و مذاهب نظر وسته تقدم اولور . بودجه لک مصدق نسخ لکن ندرلر بی خارجه و مذاهب نظر بنده بر نسخه علی معنی ویا معنی کائناتده قارلرک اوجنسی نسخه اتقاد ایچون ایچینه کو ندرلرلر .

§ 44 — اگر خارجه و مذاهب نظارتی بودجه بی تقایص و اصول لکن ناتی تصدیق ایتزسه ایکسنجی دفعه تدقیق اولورک اوزره ایچینه اعاده اولور . شایمدمت قائلش ایسه واقمس و اصول لکن تصحیح الیه بودجه بی تصدیق ایدرلر . اگر یکی بودجه بر نسیاه قدر تصدیق اولور ایتزسه تصدیقه قدر اسکی بودجه الیه ابقای معامله اولور .

§ 45 — بودجه ده کی مبالغ بالکتر متفق علی بره صرف اولور . تسج و فصلده کی مبلغ دیگر فصلک معارفی قارلر ایلرک ایچون قتل و صرف اولور ایلرک ایچون اخطار . نکات خصوصیه اسلامیه ایچون اولان تخصیصان صرفیات کسمنده قید اولورک علی معارف اسلامیه ایچونک امرنه محول اولورلرلر .

§ 46 — شمایله نظر فنده بر فصلک مبنی کفایت ایتزسه احتیاط فصلدن کمال اولور . احتیاط فصلی عموم بودجه ک بوزده بشی تجاوا ایتزسه ممکن اولورلر . بو فصلدن دیگر فصللر قتل ، کاتب صدق امینک اسباب موجهه الیه تحریری تحریری اوزرینه ایچونک قرار الیه اجرا اولور .

احتیاط فصلدن ایچمن ، جموع ، مابدمتوزده ، خدمت لره فوق العاده صرفیات فصللری تزید اولورلر ایچنی کبی غیرمین واردات فصلدن ده بو فصللر تزید اولورلر .

§ 47 — جماعت اسلامیه بودجه لریک نظر و اراذل لریک بوزده

۱۱

سكائى عىنى جامعتك فوندىنه و يوزده بكمىسى بلغارستان مسلمانلارنىڭ غمىنى فوندىنى تىكلەپ تارقاق اولتور . بو فوندىلار بلغارلىق و ياخود زىرات باقمىسە تودىغ اولتور ياخود بومىلغىلەپ حكومت تىكلەشكە باشلاش اولتور . جات فوندىلارى كىندى دا ئۆزلىرى داخلىدەكى قىزقا و ايتام و سارو، مەسرف اولتور . بو فوندىلار صريفاتى غلى مەنى ويا مەنى و كىللىرى طريفندىن مەسنى انجىمىك اسباب موجهلى قىراره اجرا اولتور .

بىشنى فصل

انجىمىلارنىڭ قىود و حساباتى

۴۸ ماده — مەمۇر انجىمىن يودىچىسەندە واردات غومىمەسك يوزدە نالوتى باش مەنپىلەككە بىكى تاسىس اولقان ە مۇسەدك دىنە و وقىنە مەبۇرىتى ، انجىمىن قىرىق و تىخىس ايدىر .

۴۹ ماده — كاتىب سىندىق امىنى يوزدە موجهىچە وارداتى چىلىت ە صريف و نىسوبە ايدىر .

۵۰ ماده — جەات سىندىق امىنلىكى مەملىكى ايغا ايدىن ذات كرك انظىمان اولسون كرك خارجىدىن اولسون انجىمىن طريفندىن قىيىن اولقان ؛ مەقدار و سورتدە كىغالت ارانە ايدىر . بو كىغالت جەات رىسى تۆندە خىفظ اولتور كىغالتنامەلەر غلى مەنى ويا مەنى و كالتىدىن مەسنى ، انجىمىن قىراره اجرا اولتور .

۵۱ ماده — كوى جەات اسلامىلارنى قاسىلارندە ايكىوز و قەسبە جەاتلارنى قاسىلارندە بشىوز لهوان قەسە تە بولدىر يە ماز . بو ئىدىن قەسە واردات بلغار مىلى و ياخود زىرات بانقىلارنى شەبىلارنى تاقلى حساب جارى ايه تودىغ اولتور .

۵۲ ماده — كاتىب سىندىق امىنى وارداتى وقتە و زمانىبە تىخىسبە ، بو صريفاتى قانۇن دارەستەندە اجرا بە تىقيد ايدىر .

11

стойтелството, джамиятът и богоугодните заведения, както и § „непревидени разходи“.

§ 47. Отъ излишките по бюджета на въризонпвдната община 80% се взиматъ за фонда на тая община, а останалитъ 20% служатъ за общъ фондъ на мюсюлманското въризонпвдние въ църквото.

Сумитъ по тия фондове се внасятъ въ Българската Народна или Земледельческа Банка или съ тѣхъ се купуватъ български държавни ценни книжа.

Приходите на общинския фондъ се изразходватъ за подпомагане на бедни, сираци и пр. въ района на общината. Разходването на приходитъ отъ тоя фондъ става съ мотивирано решение на настоятелството, утвърдено отъ респективния мюфтия или мюфтийски намѣстникъ.

д) Каса и отчетность на настоятелството.

§ 48. Всѣко настоятелство предажда въ бюджета си 10% отъ общитъ приходи за издръжка на новоучреденото при Главното Мюфтийство „Одѣление за Духовенството и Вакъфитъ“.

§ 49. Секретарь-касиерътъ избира приходитъ и произвежда и оправдава разходитъ, съгласно бюджета на въризонпвдната община.

§ 50. Лицето, което изпълнява касовата служба на общината, било то членъ на настоятелството или не, представява гаранция предъ него въ размѣръ и видъ, каквито настоятелството опредѣли.

Гаранцията се съхранява у председателя на общината и се освобождава, по постановление на настоятелството, утвърдено отъ респективния мюфтия или мюфтийски намѣстникъ.

§ 51. Въ касата на селска въризонпвдна община не могатъ да се държатъ повече отъ 200 л., а на градска — повече отъ 500 л. Останалитъ приходи се внасятъ въ клоноветъ и агентуритъ на Българската Народна или Земледельска банки на текуща лихвена сѣтка.

§ 52. Секретарь-касиерътъ се грижи за правилното временно събиране на приходитъ и законно съобразното произвеждане на разходитъ.

§ 53. Всѣка постъпнина въ касата сума се записва, въ прикѣтвенето на вносителя ѝ, въ квитанционната книга, която съдържа двѣ отделни части: конданъ, който остава въ книгата, и квитанция, която се отръзва и дава на вносителя. § 54. Никакъвъ разходъ не може да се извърши безъ съгласието на председателя на настоятелството.

Платенитѣ заповѣди, както и всички други парични книжка, се подписватъ отъ председателя и причисляватъ отъ секретарь-касхера.

§ 55. Всички разходи по бюджета на вѣрноположената община се оправдаватъ съ редовни оправдателни документи. Тия документи подлежатъ на същия гербовъ сборъ и иматъ същата форма, както държавнитѣ.

§ 56. Инспекторитѣ при Министерството на Финанситѣ произвеждатъ ревизии по отчетността на настоятелството всѣкага, когато това се намери за нужно. За резултата на всѣка ревизия тѣ съставяватъ ревизионенъ актъ. Два-екземплара отъ тоя актъ се изпращатъ въ Министерството на Вншнитѣ Работи и на Изповѣданията. Последното изпраща едина отъ тѣхъ на съответния муфтия или муфтийски на-мѣстникъ и чрезъ него на настоятелството съ нужднитѣ наставления.

§ 57. Най-малко веднажъ за всѣко тримесечие настоя-телството прозвѣрява касата на общината. За всѣка забелѣ-зана нередовность и неправилность по прихода-разхода, на-стоятелството изисква отъ секретарь-касхера нужднитѣ обя-снения и излага резултата отъ прозвѣрката въ постановление. § 58. Настоятелствата съ задължени да съставяватъ ежегодно въ три екземплара главния отчетъ на операциятъ по прихода-разхода презъ изтеклото бюджетно управ-ление и най-късно до 15 юний да представятъ чрезъ муф-титѣ или муфтийскитѣ намѣстници: единъ екземпларъ на Министерството на Вншнитѣ Работи и на Изповѣданията заедно съ единъ завѣренъ отчетъ, на всички оправдателни документи по прихода и разхода, единъ екземпларъ на Глав-ното Муфтийство, третия екземпларъ се задържа въ дѣлата на настоятелството.

§ 59. За разходи, извършени не споредъ наредбитѣ на

§ 53. Сדה — عمر بر مبلغ مستودعك حضوركده قیدارلتور مقبوض دفترى ايكى برى بسم اولوب برى فوجايدركه دفعهه قايه دكرى مقبوض اولوب كسپورتك قيدايدو بونان اشخاصه وريلايه .

§ 54. — انجمن رئيسك راىي اولتقىزىن عييج بر صرفيات اجرا اولتقماز ناديه امر ستمائ و ديكر تقوده متعلق اولراق رئيس طرفتمن امضا اولتقونق زيريكده كاتب صندوق امينى امضا ايدو .

§ 55. — بردهدهدى بونون صرفيات معايشى منظم تيره اوراقيه اجر اولتور .

§ 56. — مابه نظارتلى مفتلىرى لوزم كوردككده عروفت جانا عنلك حساب معايق ققيش ايدو سيلير . و ققيش تاليريه دائر ايكى ققيش عقدى تنظيم ايدورك خارجيه و مذاهب نظارتنه ارسال ايدرز . نظارت بولردن برى على مفتى و ياخود مفتى كيكى واسطه سيبه لوزمكك ققيشاته جماعت اسلاميه انجمنه ارسال ايدو .

§ 57. — انجمن التآز اوج ايدو بردهه قاصدى يوقلمه ايدورك وازدادته كورسليك هر بر نظامسزلىق و بولسزلىق ايجون كاتب صندوق امينندن لوزمكك ايضاتى طلب ايله نتيجهى قرارنامه رباطايدو .

§ 58. — انجمنلر سندن سنه نك مفصل حساب جداوانى الكچ اوان بئى خيزر ايه قدر اوج نسخه اولوق تنظيم ايله على مفتى و يا مفتى وكاتى واسطه سيبه بر نسخهنى واردات و صرفياتك مصدق تيره اولراق جداويليه برابر خارجيه و مذاهب نظارتنه ، بر نسخهنى باش مفتيلىك ارسال و اولجى نسخهنى ده انجمن دوسب سنده حفظه بيجوردو .

§ 59. — بو نظامنامه ملكه مخالفه اجر اولقان صرفيات صندوق امينيه برابر قرار اتخاذ ايدنلر و تصويب ايدنلر مشتركاً مشمولدولر .

آنتهى فصل

جماعت اسلاميه قلم اولطهسى

۶۰ ماده — مراجميك بررقم اولطهسى اولوب رئيسك تحت نظارتنه

тоя уставъ, отговарятъ солидарно лицата, които сж решили или одобрили извършването имъ, заедно съ касиера.

е) Канцелария на вѣрноподѣлната община.

§ 60. Вѣсно настоятелство има своя канцелария, която се управлява подъ надзора на председателя отъ секретарь-касиера на настоятелството.

Секретарь-касиерътъ държи протоколитъ на настоятелството, води вноската и износката преписки и я групира въ дѣла; пази печата, дѣлата и архивата на настоятелството и отговаря за нередноститѣ въ канцеларията.

Забелѣжка. Всички изходящи писма се подписватъ отъ председателя или неговия замѣстникъ и секретарь-касиера; телеграмитѣ се подписватъ само отъ председателя.

ГЛАВА III.

Свещенослужители и служители при молитвенитѣ домове.

§ 61. Вѣска, вѣрноповѣдна община трѣбва да издѣржа, споредъ срдствата и нуждитѣ си, свещенослужители и служители при джамитѣ.

§ 62. Свещенослужители въ мюсюлманското вѣроизповѣдане сж: Имамътъ, Хатибътъ, Мюзезинътъ и Ваизътъ, а служители — Каюмитъ, Турбедаритъ и пр.

§ 63. За да бъде нѣкой назначенъ за свещенослужител трѣбва:

- 1) да притежава свидетелство за завършенъ курсъ на медресе, или най-малко да отговаря на условията, предвидени въ § 64 отъ тоя уставъ;
- 2) да е български поданикъ;
- 3) да знае говоримия официаленъ езикъ и да е грамотенъ на него;
- 4) да не е подъ следствие, да не е осжданъ и лишаванъ отъ граждански и политически права;
- 5) да е съ непорочно поведение (свидѣтелство отъ административната община, къмъ която се числи);
- 6) да се ползува съ почитъ, уважение и доверие между съвѣрницитѣ си (свидѣтелство отъ съответната мюсюлманска вѣрноповѣдна община);

Кاتبъصدقъ амینی طرفندن اداره اولنور . کاتب صدق امینی بو انجمنک ضبطامانلری طوتاز بازار، و اوراق موروده و سوسولهامانلری انا و دوسيلهلری تنظیم مهورسری بو دوسيلهلری و انجمنک کاتوراوانتی حفظ ایدر . و قهر اولطهمنک عدم انتظامانندن مسؤلیدر .

اختیار : مخبرینک سرمولین رئیس و صدق امینی ، نامرافمانلری یالکنور رئیس اعظم ایدر .

اوجتی باب

عبادخانلر خدمه علمیه و بدنیه سی

٦١ ماده — هر جماعت اسلامیة تک قدرت مالیه و احتیاجی نسبتده

خدمه علمیه و بدنیه بولندیرسی لازمدر [١].

٦٢ ماده — جماعت اسلامیة خدمه علمیه و بدنیه ، امام ، مؤذن

و واعظ خدمه بدنیه قیوم ، تره دار و سارهدر .

٦٣ ماده — خدمه علمیه تمین اولنه بیلیمک ایچون اوصاف آیینی

حاز اولتی لازمدر :

١ — مدرسه تحصیلی اکل ایندیکنه داتر شهادنامه یاخود لائق

بو نظامنامه تک ٦٤ نجی ماده سنده کورترین شرطلی حاز بولتی .

٢ — بلغار تیمستندن اولتی .

٣ — لسان روسی بی تکلمه و اوقویوب یازمنه مقتدر اولتی .

٤ — تحت عاگهده بولونغانق و حقوق بسابه و مدینه دن اسفاطاله

محکوم اولماق .

٥ — غنیب اولتی (مقید بولندیقی بلده داتره سنندن بو خصوصه

داتر شهادنامه سی بولونتی) .

٦ — مذهب ایشلری راستده مظهر اعتبار ، حرمت و اعتقاد ایدینه

داتر عمل جماعت اسلامیة دن شهادنامه سی اولتی .

[١] خدمه علمیه و بدنیه تک اینکینه بردن مرتزقه تیسیری قو لایسبه جقدر .

- 7) да не страда отъ нѣкоя психическа или заразителна болестъ (свидѣтелство отъ лѣкарь на държавна служба);
- 8) да нема никакви външни физически недостатѣци;
- 9) да е навършила поне 21 година, и
- 10) да е издръжалъ издлеженъ изпитъ предъ особена комисія пр: Главното Мѣдѣйство, назначена отъ министерството.
- Забележка. а) Кандидатитѣ съ завършенъ курсъ на медресе се освобождаватъ стъ изпитъ.
- Забележка б) при произвеждане на изпититѣ за свещенослужители, присъствува, като делегатъ на министерството съответния инспекторъ.

§ 64. Кандидатитѣ за свещенослужители подлежатъ следнихъ изпитъ:

а) имамитѣ и хатибитѣ поставятъ знакове върху четиво, най-малко отъ 5 реда, изъ книгата „Халеби“, съдържанието на което предаватъ пусмено на турски езикъ. Всѣки кандидатъ отговаря на 5 въпроси по религиозната юриспруденция, относящи се до богослужението и бракосъчетанието, и на три въпроси по богословието и теджевида. При това, всѣки кандидатъ за имаминъ и хатибинъ произнася по единъ „ашри-шерифъ“ отъ Корана и се вичи-чава до колко той спазва интонацията, изисквана отъ теджевида;

б) на мюеззинитѣ се задаватъ нѣколко въпроса по религиозната юриспруденция, относящи се до мюеззинството. При това, всѣки кандидатъ произнася по единъ „ашри-шерифъ“ отъ Корана и се вичи-чава до колко той спазва интонацията, изисквана отъ теджевида;

в) валититѣ поставятъ знакове върху четиво, най-малко отъ 10 реда, изъ книгата „Халеби“ и го превеждатъ на турски. Тъ отговарятъ и на три въпроси отъ религиозната юриспруденция, относително богослужението и на три други отъ Корана.

Забележка I. При конкурсния изпитъ между имаминъ

- 7 — дагъ и сары хстелфатла мелула اولامق (حکومت خدمت مندہ .
بولان طيبور دن شهادت نامه ارازى) .
8 — اعطای خارجه مستندہ قضاان بولونامق [] .
9 — لااقل بکرى بر ياشى اكال اجتش بولونمق .
10 — خارجه نظارتى طرفندن ياش منبشلكده تميم اولمش فو .
ميسيون مختصوس حضور دنه لازم کون امتحان و برمش اولمق .
اختار ۱ : مدرسه تحصيلي اکمال ياش اولانلر بول امتحان دن ماملر .
اختار ۲ : خدمه علميه تک امتحان دنه خارجه و مذاهب نظارتينک شرحى صفتينه ناند اولان منقش حاضر بولنور .
۳ ماده — خدمه علميه نامزدلر آيدهکي امتحانه تامدلرلر :
1 — خطيب و ائمه و حالي ، دن بش-سطلردن آشاغى اولامق اولوزو تميم اولونمق عباره حرکه انديريله چک و تورکجه بخريرى اوله رفق ترجمه اينديريله چکدر . هر بر نامزده فقهک عبادات و مناکات قسمندن بشر مسئله و عقائد و تجويددن اوچر مسئله سؤال اولنور . بونکلر بار بر هر بر امام و خطيب نامزدينه تجويد اولوزينه قرآن کریمدن بر عشرت شريف تلاوت اينديريلرک تجويده درج ياشي ، ادا و صداسنک کيفائى دغى نظر دفته الله چندر .
ب — مؤذنه فقه دن مؤذنلک ناند براج مسئله سؤال اولنورک تجويد اولوزينه قرآن کریمدن بر عشرت شريف تلاوت اينديريلرک تجويده درجه ياشي و ادا و صداسنک کيفائى دغى نظر دفته الله چندر .
ت — واعظ و حالي ، دن اولون سطلردن آشاغى اولامق اولوزو مناسب مقدار عباره حرکه انديريله چک و ترجمه اينديريله چک بولنور فقهک عبادات قسمندن اوچ مسئله اله قرآن کریمدن اوچ مسئله سؤال اولنور .
اختار : ۱ — امام ، خطيب و مؤذنلر اولانلر و ذوق اوله چق مساعقه

[] اعجا و کيوتوروم . مؤرخ

хатибинъ, мюезинъ и пр., ако се укаже еднакъвъ успѣхъ между тѣхъ, предпочита се изпита на „хафъзъ“.

З а б е л е ж к а II. Свещенослужителитѣ полагаатъ изпитъ и по приломене на общитѣ закони: за лицата и за градскитѣ и селскитѣ общини, споредъ изработената за цельта кратка програма.

З а б е л е ж к а III. Звѣдно с заязлението за изпита си всѣки кандидатъ внася 50 л. изпитна такса: половината отъ таксата се разпредѣля между членовеѣ на изпитната комисиия, а другата половина остава въ полза на държавното съкровище.*)

§ 65. Изпитната комисиия съставя протсколъ за резултата отъ изпита, като обозначава успѣха на всѣки кандидатъ по отдѣлно. Пренисъ отъ тоя протсколъ се изпраща въ Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията за утвърждение. Възъ основа на сѣщия протсколъ, министерството приготвява специални свидѣтелства за правоспособность и ги препраща, чрезъ Главното Мюфтийство, на правонормирующитѣ.

З а б е л е ж к а. Изпититѣ за свещенослужители се произвеждатъ веднажъ въ годината — презъ месецъ июемврий.

§ 66. Не се допуца назначаване на джамийски свещенослужителъ или служителъ, безъ да има опредѣлено вакантно мѣсто за такъвъ.

§ 67. Когато се появи вакантно мѣсто за свещенослужителъ, бива назначенъ този отъ кандидатитѣ, който отговаря на условията на § 63 и 64 отъ настоящия уставъ. Ако всички кандидати отговарятъ на поменатитѣ условия, подлагатъ се на конкурсенъ изпитъ предъ изпитна комисиия въ съставъ: председателъ окръжния мюфтия и членове — председателъ на джамийското настоятелство въ окръжния градъ и трима учени (Улеми) отъ окръга. Вакантното мѣсто получава лицето, което спечели изпита. При еднакъвъ успѣхъ, предпочита се сина на бившия притежателъ на длъжността.

Въпроситѣ ще се пишатъ въ дѣсно на изпитнитѣ листове, а отговоритѣ въ лѣво. За всѣки въпросъ всѣки членъ отъ изпитната комисиия поставя белѣжка. За успѣха взема се срѣдната белѣжка. За всѣки изпитъ се съставя подробенъ протсколъ, въ който се показва по отдѣлно успѣха на всѣки кандидатъ. На основание на тоя протсколъ, окръжниятъ мюфтия издава нуждното мюраселе и, съ всички книжа на издържаня изпита, изпраща го въ Главното Мюфтийство за утвърждение, следъ което последното препраща цѣлата прѣписка въ Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията.

*) Гледай притурката къмъ настоящия уставъ.

амъгънашдѣ енни держеби хаузабасмъ хазфатларъ таржибъ олтурор .

ахтлар : ۲ — خدمتنامه قوانین عمومیه من احضارا اوله حق قبصہ بر و غیر املہ ادخالص ، ہدیہ و ناحیہ قانونی از دین امتحانہ تابع طویلتور .

اخطار : ۳ — امتحانی ایچون مر نامرد استندیسہ برار الہی لقب خرج و زرور . بو خرچک نصفی امتحان قومیبسوزنی اعطالریہ تقسیم و نصف دیگرى خزینہ حکومتہ عائد اولاجقدر . [۱۰]

۶۵ — امتحان قومیبسوزنی مر نامردک آیری آیری دیرجهسی کوستر برضبطنامه تنظیم ایدرک لاجل التصدیق بر صورت خارجه و مذاہب نظر تہ کوندمور . بو ضبطنامه مو جینجه نظارت خصوصی بر استحقاق شہادتنامہسی احضار و پاشی مفتیک واسطہسہ کسب استحقاق انجس اولانہ کوندمور . اخطار : خدمتعلیہ امتحانی شہدہ بردقمہ نشرین تانی دہاجر اولتور .

۶۶ مادہ — جوامع شریفہ منحل و قوعوبلدقمہ ہیج بر سرزقمہ تعیین اولہباز .

۶۷ مادہ — جوامع شریفہ خدمتعلیہ جہتزدین منحل و قوعندہ

ایدیو نظامنامہ بک ۶۳ — ۶۴ نجی مادہ لردہ کی شر اظلی حاؤ نامرد لر تعیین اولتور . اگر نامرد متعدد اولوب ہیسی شہادت لازمہ بی حاؤ یونلور سرہ عملی منجاق منتسک تحت ریاستدہ شہدات جماعت اسلامیہ ربیبی و علمای علیہ دن اوج ذالہ شکل ایدہ جبکیش اعطالی امتحان عملیتی حضور ندہ مسابقہ امتحان اجرا ایدیلرک احراز تقوی بدن تعیین اولتور . اہلیدہ تساوی تقدیر ندہ جہت اخلال ایدن ذالک اولادی تر جیبج اولتور .

امتحان مستہسی ورقہ انتخابہ بک صاخ و جوابلر صول طرفہ بازیلر . مر سوال ایچون اعضادن مر بری آیری آیری وضع ایدر و بو نومور لاک وسطیسی اساس نومورونی تشکیل ایدر . مر امتحان ایچون مفصل ضبطنامہ تنظیم اولتورقی مر نامردک در جہد مفتقی کوستیلر . منجاق مفتقی بو ضبطنامہ اورزینہ مراسلہ نشرعیہ بی تصدیق ، امتحانہ عائد بونون اوراقہ [۱۱] ایدیو تہایاننامہ بہ مربوط علاوہ مر اجعت

вѣднѣята. Последното издава удостоверение на назначенія священнослужитель и чрезъ окръжния мюфтия изпраща го на правоимеющия.

Забележка. Изпитната комсія се назначава и поканва отъ окръжния мюфтия, кадето ще се произведе изпитъ. § 68. Службата на изпитната комсія е почетна. Всѣки кандидатъ обаче, внася по 5 лева за всѣки членъ на комсіята и 10 лева въ полза на училището. Спечелившиятъ курсъ и назначенъ на ваканната длѣжностъ, внася отделно въ полза на съкровището 40 лева, които окръжниятъ мюфтия внася въ Българската Народна Банка, и 20 лева за издѣлжика на Отдѣленіето за Духовенството и Вахѣфитъ при Главното Мюфтийство.*)

Удостовереніето, което Министерството на Вѣншнитѣ Работи и на Изповѣданията издава на правоимеющия, съизключеніе на гербовия налогъ, се освобождава отъ всѣкава друга такса.

Забележка. Въ Главното Мюфтийство се води особена книга за движението на священнослужителския персоналъ. § 69. Заваренитѣ отъ тоя уставъ священнослужители, които отговарятъ на условията, изложени въ § 63 (безъ пунктъ 10), запазватъ мѣстата си.

Неотговарящитѣ на тия условия, оставатъ на мѣстата си, докато бждатъ замѣстени отъ лица съ опредѣления цензъ.

§ 70. Когато нѣкоя джамийска длѣжностъ остане вакантна, тя се дава на онава лице, което, споредъ вахѣфнамето, има право да я притежава. А за джамийски длѣжности, които се даватъ безъ вахѣфнаме, се произвежда конкурсень изпитъ, по реда указанъ въ § 67 на тоя уставъ.

§ 71. Когато единъ притежатель на вакѣска длѣжностъ безъ вахѣфнаме умре, безъ да остави пълнолѣтенъ синъ, или ако такъвъ има, но той не е сполучилъ да издържи законния изпитъ, длѣжността се дава на непълнолѣтния му синъ, който въ такъвъ случай, до пълнолѣтнето си и издържане нуждния изпитъ, се замѣства отъ трето лице, което е издържало съ успѣхъ конкурсния изпитъ.

Ако умрелиятъ остави нѣколко малолѣтни синове длѣжността се задържа за най-възрастния измежду тѣхъ.

*) Гледай притурката къмъ настоящия уставъ.

раро برای تصدیق باش متنبیایکند، غارجه و مذاامب نظارتنه
ازسال ایدر .

ایضالار : عیشت امتحانیایی سنجاق متنبی تعیین ایدرک امتحانان
اجرا اولنه حتی عیله دعوت ایدر .

۳۸ سده — امتحان حیاتی اعضائی وطبقه سی فخر ایدر . شوقه سکرکه
نارمدر مراعاتالنجون بشراف و مکتب متنبیه اولراف اعطا ایدرلر .

مسابقه ی قازانوب جهت توجیه اولان ذات خزنه متنبیه فرق و باش
متنبیک مؤسسات دینییه و فقیه مدیری متنبیه تکرمی کتب اعطا ایدر . محلی

سنجاق متنبی خزنده ، ناند مبلای ملی باغچه تودیع ایدر . []

غارجه نظارت تک کسب استحقاق ایدرله اعطا ایدرکی شهادتنامهلر

نما بولندن غیری رسم و خزرجدن مافندر .
ایضالار : سرزق قه تک تعیین و عمرالرشه دار باش متنبیکده بر سجال

مخصوص طوبیوزر .

۳۹ سده — ایشو نظامنامه رسمی الاجرا اولانلاردن مقدم جهت متصرفی

اولان خدمه علمیه ۶۳ نجی ماده کی - اوننجی فقره سی مستثنای اوصافی حائز
ایساز وظیفه لرده اقا اولدورلر . اوصافی آغدی حائز اولیایتلر ایسه اوصاف

مذکوریه یی جامع ذوالک تعییننه قادر اقا اولدورلر .

۷۰ ماده — جوامع شرفهده بر جهت اخلال ایدرکده جهت وقتنامه

موجبیجه مستحق اولان ذاته توجیه اولدور . وقتنامه سی اولیاین جهلر

ایسه ایشو نظامنامه تک ۶۷ نجی ماده سنده کورسرتیلر اصول و جهله مسابقه

امتحانییه توجیه اولدور .

۷۱ سده — وقتیه ایله مشروط اولیاین بر جهت متصرف تک وقتنامه

ذکور اولدورکی قاناز ، و باخود قالدیده بالامتحان اشیات ایاقنت ایدرله

جهت ، ذکور اولاد صفریه توجیه اولدور . آتیجی جهته صغیرک اشیات

زینده بالامتحان اشیات اعلیه قدر بالمسابقه امتحان قازانان شخص نالک نیا

نیا تعیین اولدور . اگر متوالک اولاد صغاری متعدد اولورسه جهت
بولنلک اکیرته توجیه اولدور .

[] ایشو نظامنامه سربوط علاوه مراجعت

۷۲ مده — مشروطيته تصرف اولينجا جهات منتمده منصرفي وفات ايندگه كبر و صغير منتمد اولاددكتور ترك ايدرسه جهاتمدكورده بروجماتي توجيهاولتور : اولادكبارينه مسابقه امتحانيه . بروجمات توجيها اولندقدن صوكرا قالان جهات صغير اولغله ، اكر منتمد ايسلر بوزلك اكرينه توجيها اولتور . اولاد كباري مسابقه امتحاني قارالناماز ، ياخود بوزلدين فضله جهات قاليسه بو جهاتلك اكر ايرادليرلندن بروجمات قريغه اليه اولاد صغارينه توجيهاولتور . اكر بالكلر بروجمات اولاد دكتور قاليسه نك ايرادلي اولان جهات آكا توجيها اولنمرق ديكرلري خارجلدن بالساغبه اسيات اهليت ايدلره توجيها اولتور .

۷۳ مده — خدمتلك ادا و اعنامي عني وقتصافي ايدن ياخود مختلف وقتلره اولوب عمل ايقالري بكدكيكريته بعد اولان جهات بوشهر داخنده اولسهده شخص واحده توجيها اولنمناز .

۷۴ مده — صغير ايكن عهدلرينه جهات علميه توجيهايدلش اولوب نيابته ادا اولان جهات منصرفلرندن مؤذلك جهتي منصرفلري بكرمي بروجمات ، اذمت و واعظق جهاتلري منصرفلري بكرمي بش باشي اكلال ايندكلر دده مسابقه امتحاني ورهرك جهاتلريني طلب ايشكه ميچوردلر .

خطار : وظيفه منته مباشرت ايش مرتبه تسليمات عسكريه قانو

ندهكي معاويندن استفاده ايدر .

۷۵ مده — مذمتآفنده مذكور منصار اولن باش بلشنه واصل اولوب

مخصيه ده ايام اجتر ياخود معينسللري مجاز زايديتجه بقدار اعداد مشروعه مشر امتحان داخل اولناز و ياخود امتحان داخل اولوب موفق ازاله ايرسه مشر وطاً بهدتر دده بولنان جهات رفع اولتور . بو صورده جهات مذكور بهالساغبه اسيات اهليت ايدلره توجيها اولتور .

خطار : برصغريكجهته سيار ايدن او صغير وظيفه جهاتندن وصيبي عدولتور . و ايقالري وظيفه دهكي ماملالاندندن دولاي وصابت قانو منتمده

§ 72. Kogato prijetateljъ na нѣколко джамийски длъжности, които се даватъ безъ вакфнаме умре и остави пълнолѣтни и непълнолѣтни синове, въ такъв случай се постъпва по следния начинъ: следъ като се даде, чрезъ конкурсенъ изпитъ, на всѣки отъ пълнолѣтнитѣ синове по една отъ тия длъжности, останалата длъжностъ се дава на непълнолѣтния или ако, сж позече такива, на най-възрастния измежду тѣхъ. Ако пълнолѣтнитѣ синове не сполучатъ да издържатъ конкурса изпитъ или следъ като сж го издържали останатъ още длъжности незаети, въ такъв случай на непълнолѣтнитѣ се раздава, по жребие, по една отъ най-доходнитѣ длъжности. Ако синътъ е само единъ, следъ като му се даде най-доходната длъжностъ, останалитѣ длъжности се раздаватъ, чрезъ конкурсенъ изпитъ, на външни лица.

§ 73. Не могатъ да се дадатъ на едно и сжщо лице длъжности, извършването на които трѣбва да става едновременно или въ различни времена, но на далечни разстояния — въ единъ и сжщи градъ.

§ 74. Непълнолѣтнитѣ, които продължаватъ своето учение и джамийскитѣ длъжности на които изпълняватъ други лица като тѣхни замѣстници, могатъ да си поискатъ длъжността, следъ като издържатъ изисквания конкурсенъ изпитъ и то така: мюезинитѣ сж длъжни да издържатъ тоя изпитъ до 21-годишната възраст; а имамитѣ, хатибитѣ и ваизитѣ до 25-годишната възраст.

Забележка. Встъпилитѣ въ длъжностъ духовни лица се ползуватъ отъ привилегитѣ на Закона за въоръженитѣ сили.

§ 75. Ония отъ горепосоченитѣ лица, които достигнали 15-годишната си възраст, не продължатъ своето учение: или, макаръ че продължаватъ ученето си, сж пропустнали, безъ законни причини, да държатъ изпита въ горепредѣленитѣ срокове; или пъкъ които сж се явили на конкурсенъ изпитъ, но не сж могли да го издържатъ, изгубватъ длъжността, която до тогава се е считала условно тѣхна. Въ този случай, длъжността се дава на лицата, които сж издържали съ успеѣхъ изпита.

Забележка. Лицата, които замѣстватъ нѣкой непълно-

длътенъ въ длъжността му, смѣлътъ се същевременно за негови настѣпници по отношение на тази длъжностъ. За всички свои действия по изпълнение длъжността, тѣ носятъ отговорността; предвидени за настѣпника въ Законъ за Наслѣдствеността. Заплата, превъзана за изпълнението на тази длъжностъ, се разпредѣля по взаимовина между изпълнителя и лицето, което го заемалъ.

§ 76. Забранено е вземането на джамийска длъжностъ, която се дава безъ взаимство, върху лица, които заематъ държавна служба.

§ 77. Длъжността на свещенослужителитѣ сж следнитѣ: 1) да извършватъ богослуженіето; 2) да вѣнчаватъ; 3) да погребватъ и 4) да извършватъ въобще всички други религиозни обрѣди и треби, предвидени въ шериятскитѣ закони. Освенъ това, тѣ сж длъжни да изпълняватъ служебнитѣ духовни порѣчки на прѣвичтѣ си началници (мифтиитѣ и мюфтийскитѣ намѣстници).

§ 78. Свещенослужителтъ не може да извърши каква и да било треба или обрѣдъ, ако не сж спазени предписанията на съответнитѣ закони.

§ 79. Някой свещенослужителъ не може да извършва религиозни треби и обрѣди на лица отъ друго вѣроизповѣданіе, преди тѣ да сж минали, по установения редъ, въ мохамеданско вѣроизповѣданіе.

§ 80. Свещенослужителтъ не може да откаже извършването на религиозна треба или обрѣдъ на свой енорияшъ, подъ какъвто и да било предлогъ, щомъ сж изпълнени предписанията на законитѣ и настоящия уставъ

§ 81. Свещенослужителитѣ нѣматъ право да разрешаватъ спорове по бракоразводи и други такива, които сж отъ изключителна компетентностъ на мюфтиитѣ и мюфтийскитѣ намѣстници.

§ 82. Никой не може, подъ страхъ на наказание, предвидено въ чл. чл. 450 и 460 отъ Наказателния законъ, да прѣстѣпи предѣлитѣ на своитѣ права, да си присвои самоволно духовно звание или да носи формено облекло, друго отъ позволеното по шериятскитѣ правила. Духовнитѣ лица, обаче, могатъ да носятъ цивилно облекло, когато не сж въ изпълнение на длъжността си.

и вилоръ на дъ муштраитъ кидосне тужа бдр . چنگ ايرادي معاني اجيل اولان صفر ايه . اي بيئده مناقشه تميم اولتور .

۷۶ ماده --- بر وقتنامه ايه مشروطه اولدوچو مأموريت رسيدوچو حوز اشخاص جموع شريفه جهان توجيبي نئو عدلر .

۷۷ ماده --- خدمه علميه نك وظائفي شورئوئو :

۱ — عيادات دينيه ادا و ايقا .

۲ — عقد نكاح اجرا ائلك .

۳ — تجوير و نكاحين .

۴ — مسرودات آئنه دن غيري شرعه متعلق و بالعموم مراسم و وظائف دينيه ادا و ايقا .

مأمور اولدوئوئو امورہ دائر و بر نكاري اوامري اجرا ائلكه تجوير و درر .

۷۸ ماده --- خدمه علميه قوانين غا دهنه مخالفه هيج بر آيين و مراسم اجرا ايدمز .

۷۹ ماده --- نظامي دازهنده اعتدالجهين ديكر مذاعب منتسبينه خدمه علميه هيج بر آيين و مراسم دينيه ايقا ايدمز .

۸۰ ماده --- قوانين مرعيه و اشيو نظامنامه احكامي افاده متعلق اولنجه خدمه علميه حاجتدين هيج بر كيسه به اولنجه آيين و مراسم دينيه ايفاسندن هيج بر سبيله امتناع ايدمز .

۸۱ ماده --- باللكز مفتي و مفتي و كيلارينك صلاحينه محول نكاح و طلاق و ساز مسائل فصله خدمه علميه نك حق و صلاحيني بوقدر .

۸۲ ماده --- قانون جزا نك ۴۰ ، ۴۶ ، ۴۷ ، ۴۸ ، ۴۹ ، ۵۰ ، ۵۱ ، ۵۲ ، ۵۳ ، ۵۴ ، ۵۵ ، ۵۶ ، ۵۷ ، ۵۸ ، ۵۹ ، ۶۰ ، ۶۱ ، ۶۲ ، ۶۳ ، ۶۴ ، ۶۵ ، ۶۶ ، ۶۷ ، ۶۸ ، ۶۹ ، ۷۰ ، ۷۱ ، ۷۲ ، ۷۳ ، ۷۴ ، ۷۵ ، ۷۶ ، ۷۷ ، ۷۸ ، ۷۹ ، ۸۰ ، ۸۱ ، ۸۲ ، ۸۳ ، ۸۴ ، ۸۵ ، ۸۶ ، ۸۷ ، ۸۸ ، ۸۹ ، ۹۰ ، ۹۱ ، ۹۲ ، ۹۳ ، ۹۴ ، ۹۵ ، ۹۶ ، ۹۷ ، ۹۸ ، ۹۹ ، ۱۰۰ ، ۱۰۱ ، ۱۰۲ ، ۱۰۳ ، ۱۰۴ ، ۱۰۵ ، ۱۰۶ ، ۱۰۷ ، ۱۰۸ ، ۱۰۹ ، ۱۱۰ ، ۱۱۱ ، ۱۱۲ ، ۱۱۳ ، ۱۱۴ ، ۱۱۵ ، ۱۱۶ ، ۱۱۷ ، ۱۱۸ ، ۱۱۹ ، ۱۲۰ ، ۱۲۱ ، ۱۲۲ ، ۱۲۳ ، ۱۲۴ ، ۱۲۵ ، ۱۲۶ ، ۱۲۷ ، ۱۲۸ ، ۱۲۹ ، ۱۳۰ ، ۱۳۱ ، ۱۳۲ ، ۱۳۳ ، ۱۳۴ ، ۱۳۵ ، ۱۳۶ ، ۱۳۷ ، ۱۳۸ ، ۱۳۹ ، ۱۴۰ ، ۱۴۱ ، ۱۴۲ ، ۱۴۳ ، ۱۴۴ ، ۱۴۵ ، ۱۴۶ ، ۱۴۷ ، ۱۴۸ ، ۱۴۹ ، ۱۵۰ ، ۱۵۱ ، ۱۵۲ ، ۱۵۳ ، ۱۵۴ ، ۱۵۵ ، ۱۵۶ ، ۱۵۷ ، ۱۵۸ ، ۱۵۹ ، ۱۶۰ ، ۱۶۱ ، ۱۶۲ ، ۱۶۳ ، ۱۶۴ ، ۱۶۵ ، ۱۶۶ ، ۱۶۷ ، ۱۶۸ ، ۱۶۹ ، ۱۷۰ ، ۱۷۱ ، ۱۷۲ ، ۱۷۳ ، ۱۷۴ ، ۱۷۵ ، ۱۷۶ ، ۱۷۷ ، ۱۷۸ ، ۱۷۹ ، ۱۸۰ ، ۱۸۱ ، ۱۸۲ ، ۱۸۳ ، ۱۸۴ ، ۱۸۵ ، ۱۸۶ ، ۱۸۷ ، ۱۸۸ ، ۱۸۹ ، ۱۹۰ ، ۱۹۱ ، ۱۹۲ ، ۱۹۳ ، ۱۹۴ ، ۱۹۵ ، ۱۹۶ ، ۱۹۷ ، ۱۹۸ ، ۱۹۹ ، ۲۰۰ ، ۲۰۱ ، ۲۰۲ ، ۲۰۳ ، ۲۰۴ ، ۲۰۵ ، ۲۰۶ ، ۲۰۷ ، ۲۰۸ ، ۲۰۹ ، ۲۱۰ ، ۲۱۱ ، ۲۱۲ ، ۲۱۳ ، ۲۱۴ ، ۲۱۵ ، ۲۱۶ ، ۲۱۷ ، ۲۱۸ ، ۲۱۹ ، ۲۲۰ ، ۲۲۱ ، ۲۲۲ ، ۲۲۳ ، ۲۲۴ ، ۲۲۵ ، ۲۲۶ ، ۲۲۷ ، ۲۲۸ ، ۲۲۹ ، ۲۳۰ ، ۲۳۱ ، ۲۳۲ ، ۲۳۳ ، ۲۳۴ ، ۲۳۵ ، ۲۳۶ ، ۲۳۷ ، ۲۳۸ ، ۲۳۹ ، ۲۴۰ ، ۲۴۱ ، ۲۴۲ ، ۲۴۳ ، ۲۴۴ ، ۲۴۵ ، ۲۴۶ ، ۲۴۷ ، ۲۴۸ ، ۲۴۹ ، ۲۵۰ ، ۲۵۱ ، ۲۵۲ ، ۲۵۳ ، ۲۵۴ ، ۲۵۵ ، ۲۵۶ ، ۲۵۷ ، ۲۵۸ ، ۲۵۹ ، ۲۶۰ ، ۲۶۱ ، ۲۶۲ ، ۲۶۳ ، ۲۶۴ ، ۲۶۵ ، ۲۶۶ ، ۲۶۷ ، ۲۶۸ ، ۲۶۹ ، ۲۷۰ ، ۲۷۱ ، ۲۷۲ ، ۲۷۳ ، ۲۷۴ ، ۲۷۵ ، ۲۷۶ ، ۲۷۷ ، ۲۷۸ ، ۲۷۹ ، ۲۸۰ ، ۲۸۱ ، ۲۸۲ ، ۲۸۳ ، ۲۸۴ ، ۲۸۵ ، ۲۸۶ ، ۲۸۷ ، ۲۸۸ ، ۲۸۹ ، ۲۹۰ ، ۲۹۱ ، ۲۹۲ ، ۲۹۳ ، ۲۹۴ ، ۲۹۵ ، ۲۹۶ ، ۲۹۷ ، ۲۹۸ ، ۲۹۹ ، ۳۰۰ ، ۳۰۱ ، ۳۰۲ ، ۳۰۳ ، ۳۰۴ ، ۳۰۵ ، ۳۰۶ ، ۳۰۷ ، ۳۰۸ ، ۳۰۹ ، ۳۱۰ ، ۳۱۱ ، ۳۱۲ ، ۳۱۳ ، ۳۱۴ ، ۳۱۵ ، ۳۱۶ ، ۳۱۷ ، ۳۱۸ ، ۳۱۹ ، ۳۲۰ ، ۳۲۱ ، ۳۲۲ ، ۳۲۳ ، ۳۲۴ ، ۳۲۵ ، ۳۲۶ ، ۳۲۷ ، ۳۲۸ ، ۳۲۹ ، ۳۳۰ ، ۳۳۱ ، ۳۳۲ ، ۳۳۳ ، ۳۳۴ ، ۳۳۵ ، ۳۳۶ ، ۳۳۷ ، ۳۳۸ ، ۳۳۹ ، ۳۴۰ ، ۳۴۱ ، ۳۴۲ ، ۳۴۳ ، ۳۴۴ ، ۳۴۵ ، ۳۴۶ ، ۳۴۷ ، ۳۴۸ ، ۳۴۹ ، ۳۵۰ ، ۳۵۱ ، ۳۵۲ ، ۳۵۳ ، ۳۵۴ ، ۳۵۵ ، ۳۵۶ ، ۳۵۷ ، ۳۵۸ ، ۳۵۹ ، ۳۶۰ ، ۳۶۱ ، ۳۶۲ ، ۳۶۳ ، ۳۶۴ ، ۳۶۵ ، ۳۶۶ ، ۳۶۷ ، ۳۶۸ ، ۳۶۹ ، ۳۷۰ ، ۳۷۱ ، ۳۷۲ ، ۳۷۳ ، ۳۷۴ ، ۳۷۵ ، ۳۷۶ ، ۳۷۷ ، ۳۷۸ ، ۳۷۹ ، ۳۸۰ ، ۳۸۱ ، ۳۸۲ ، ۳۸۳ ، ۳۸۴ ، ۳۸۵ ، ۳۸۶ ، ۳۸۷ ، ۳۸۸ ، ۳۸۹ ، ۳۹۰ ، ۳۹۱ ، ۳۹۲ ، ۳۹۳ ، ۳۹۴ ، ۳۹۵ ، ۳۹۶ ، ۳۹۷ ، ۳۹۸ ، ۳۹۹ ، ۴۰۰ ، ۴۰۱ ، ۴۰۲ ، ۴۰۳ ، ۴۰۴ ، ۴۰۵ ، ۴۰۶ ، ۴۰۷ ، ۴۰۸ ، ۴۰۹ ، ۴۱۰ ، ۴۱۱ ، ۴۱۲ ، ۴۱۳ ، ۴۱۴ ، ۴۱۵ ، ۴۱۶ ، ۴۱۷ ، ۴۱۸ ، ۴۱۹ ، ۴۲۰ ، ۴۲۱ ، ۴۲۲ ، ۴۲۳ ، ۴۲۴ ، ۴۲۵ ، ۴۲۶ ، ۴۲۷ ، ۴۲۸ ، ۴۲۹ ، ۴۳۰ ، ۴۳۱ ، ۴۳۲ ، ۴۳۳ ، ۴۳۴ ، ۴۳۵ ، ۴۳۶ ، ۴۳۷ ، ۴۳۸ ، ۴۳۹ ، ۴۴۰ ، ۴۴۱ ، ۴۴۲ ، ۴۴۳ ، ۴۴۴ ، ۴۴۵ ، ۴۴۶ ، ۴۴۷ ، ۴۴۸ ، ۴۴۹ ، ۴۵۰ ، ۴۵۱ ، ۴۵۲ ، ۴۵۳ ، ۴۵۴ ، ۴۵۵ ، ۴۵۶ ، ۴۵۷ ، ۴۵۸ ، ۴۵۹ ، ۴۶۰ ، ۴۶۱ ، ۴۶۲ ، ۴۶۳ ، ۴۶۴ ، ۴۶۵ ، ۴۶۶ ، ۴۶۷ ، ۴۶۸ ، ۴۶۹ ، ۴۷۰ ، ۴۷۱ ، ۴۷۲ ، ۴۷۳ ، ۴۷۴ ، ۴۷۵ ، ۴۷۶ ، ۴۷۷ ، ۴۷۸ ، ۴۷۹ ، ۴۸۰ ، ۴۸۱ ، ۴۸۲ ، ۴۸۳ ، ۴۸۴ ، ۴۸۵ ، ۴۸۶ ، ۴۸۷ ، ۴۸۸ ، ۴۸۹ ، ۴۹۰ ، ۴۹۱ ، ۴۹۲ ، ۴۹۳ ، ۴۹۴ ، ۴۹۵ ، ۴۹۶ ، ۴۹۷ ، ۴۹۸ ، ۴۹۹ ، ۵۰۰ ، ۵۰۱ ، ۵۰۲ ، ۵۰۳ ، ۵۰۴ ، ۵۰۵ ، ۵۰۶ ، ۵۰۷ ، ۵۰۸ ، ۵۰۹ ، ۵۱۰ ، ۵۱۱ ، ۵۱۲ ، ۵۱۳ ، ۵۱۴ ، ۵۱۵ ، ۵۱۶ ، ۵۱۷ ، ۵۱۸ ، ۵۱۹ ، ۵۲۰ ، ۵۲۱ ، ۵۲۲ ، ۵۲۳ ، ۵۲۴ ، ۵۲۵ ، ۵۲۶ ، ۵۲۷ ، ۵۲۸ ، ۵۲۹ ، ۵۳۰ ، ۵۳۱ ، ۵۳۲ ، ۵۳۳ ، ۵۳۴ ، ۵۳۵ ، ۵۳۶ ، ۵۳۷ ، ۵۳۸ ، ۵۳۹ ، ۵۴۰ ، ۵۴۱ ، ۵۴۲ ، ۵۴۳ ، ۵۴۴ ، ۵۴۵ ، ۵۴۶ ، ۵۴۷ ، ۵۴۸ ، ۵۴۹ ، ۵۵۰ ، ۵۵۱ ، ۵۵۲ ، ۵۵۳ ، ۵۵۴ ، ۵۵۵ ، ۵۵۶ ، ۵۵۷ ، ۵۵۸ ، ۵۵۹ ، ۵۶۰ ، ۵۶۱ ، ۵۶۲ ، ۵۶۳ ، ۵۶۴ ، ۵۶۵ ، ۵۶۶ ، ۵۶۷ ، ۵۶۸ ، ۵۶۹ ، ۵۷۰ ، ۵۷۱ ، ۵۷۲ ، ۵۷۳ ، ۵۷۴ ، ۵۷۵ ، ۵۷۶ ، ۵۷۷ ، ۵۷۸ ، ۵۷۹ ، ۵۸۰ ، ۵۸۱ ، ۵۸۲ ، ۵۸۳ ، ۵۸۴ ، ۵۸۵ ، ۵۸۶ ، ۵۸۷ ، ۵۸۸ ، ۵۸۹ ، ۵۹۰ ، ۵۹۱ ، ۵۹۲ ، ۵۹۳ ، ۵۹۴ ، ۵۹۵ ، ۵۹۶ ، ۵۹۷ ، ۵۹۸ ، ۵۹۹ ، ۶۰۰ ، ۶۰۱ ، ۶۰۲ ، ۶۰۳ ، ۶۰۴ ، ۶۰۵ ، ۶۰۶ ، ۶۰۷ ، ۶۰۸ ، ۶۰۹ ، ۶۱۰ ، ۶۱۱ ، ۶۱۲ ، ۶۱۳ ، ۶۱۴ ، ۶۱۵ ، ۶۱۶ ، ۶۱۷ ، ۶۱۸ ، ۶۱۹ ، ۶۲۰ ، ۶۲۱ ، ۶۲۲ ، ۶۲۳ ، ۶۲۴ ، ۶۲۵ ، ۶۲۶ ، ۶۲۷ ، ۶۲۸ ، ۶۲۹ ، ۶۳۰ ، ۶۳۱ ، ۶۳۲ ، ۶۳۳ ، ۶۳۴ ، ۶۳۵ ، ۶۳۶ ، ۶۳۷ ، ۶۳۸ ، ۶۳۹ ، ۶۴۰ ، ۶۴۱ ، ۶۴۲ ، ۶۴۳ ، ۶۴۴ ، ۶۴۵ ، ۶۴۶ ، ۶۴۷ ، ۶۴۸ ، ۶۴۹ ، ۶۵۰ ، ۶۵۱ ، ۶۵۲ ، ۶۵۳ ، ۶۵۴ ، ۶۵۵ ، ۶۵۶ ، ۶۵۷ ، ۶۵۸ ، ۶۵۹ ، ۶۶۰ ، ۶۶۱ ، ۶۶۲ ، ۶۶۳ ، ۶۶۴ ، ۶۶۵ ، ۶۶۶ ، ۶۶۷ ، ۶۶۸ ، ۶۶۹ ، ۶۷۰ ، ۶۷۱ ، ۶۷۲ ، ۶۷۳ ، ۶۷۴ ، ۶۷۵ ، ۶۷۶ ، ۶۷۷ ، ۶۷۸ ، ۶۷۹ ، ۶۸۰ ، ۶۸۱ ، ۶۸۲ ، ۶۸۳ ، ۶۸۴ ، ۶۸۵ ، ۶۸۶ ، ۶۸۷ ، ۶۸۸ ، ۶۸۹ ، ۶۹۰ ، ۶۹۱ ، ۶۹۲ ، ۶۹۳ ، ۶۹۴ ، ۶۹۵ ، ۶۹۶ ، ۶۹۷ ، ۶۹۸ ، ۶۹۹ ، ۷۰۰ ، ۷۰۱ ، ۷۰۲ ، ۷۰۳ ، ۷۰۴ ، ۷۰۵ ، ۷۰۶ ، ۷۰۷ ، ۷۰۸ ، ۷۰۹ ، ۷۱۰ ، ۷۱۱ ، ۷۱۲ ، ۷۱۳ ، ۷۱۴ ، ۷۱۵ ، ۷۱۶ ، ۷۱۷ ، ۷۱۸ ، ۷۱۹ ، ۷۲۰ ، ۷۲۱ ، ۷۲۲ ، ۷۲۳ ، ۷۲۴ ، ۷۲۵ ، ۷۲۶ ، ۷۲۷ ، ۷۲۸ ، ۷۲۹ ، ۷۳۰ ، ۷۳۱ ، ۷۳۲ ، ۷۳۳ ، ۷۳۴ ، ۷۳۵ ، ۷۳۶ ، ۷۳۷ ، ۷۳۸ ، ۷۳۹ ، ۷۴۰ ، ۷۴۱ ، ۷۴۲ ، ۷۴۳ ، ۷۴۴ ، ۷۴۵ ، ۷۴۶ ، ۷۴۷ ، ۷۴۸ ، ۷۴۹ ، ۷۵۰ ، ۷۵۱ ، ۷۵۲ ، ۷۵۳ ، ۷۵۴ ، ۷۵۵ ، ۷۵۶ ، ۷۵۷ ، ۷۵۸ ، ۷۵۹ ، ۷۶۰ ، ۷۶۱ ، ۷۶۲ ، ۷۶۳ ، ۷۶۴ ، ۷۶۵ ، ۷۶۶ ، ۷۶۷ ، ۷۶۸ ، ۷۶۹ ، ۷۷۰ ، ۷۷۱ ، ۷۷۲ ، ۷۷۳ ، ۷۷۴ ، ۷۷۵ ، ۷۷۶ ، ۷۷۷ ، ۷۷۸ ، ۷۷۹ ، ۷۸۰ ، ۷۸۱ ، ۷۸۲ ، ۷۸۳ ، ۷۸۴ ، ۷۸۵ ، ۷۸۶ ، ۷۸۷ ، ۷۸۸ ، ۷۸۹ ، ۷۹۰ ، ۷۹۱ ، ۷۹۲ ، ۷۹۳ ، ۷۹۴ ، ۷۹۵ ، ۷۹۶ ، ۷۹۷ ، ۷۹۸ ، ۷۹۹ ، ۸۰۰ ، ۸۰۱ ، ۸۰۲ ، ۸۰۳ ، ۸۰۴ ، ۸۰۵ ، ۸۰۶ ، ۸۰۷ ، ۸۰۸ ، ۸۰۹ ، ۸۱۰ ، ۸۱۱ ، ۸۱۲ ، ۸۱۳ ، ۸۱۴ ، ۸۱۵ ، ۸۱۶ ، ۸۱۷ ، ۸۱۸ ، ۸۱۹ ، ۸۲۰ ، ۸۲۱ ، ۸۲۲ ، ۸۲۳ ، ۸۲۴ ، ۸۲۵ ، ۸۲۶ ، ۸۲۷ ، ۸۲۸ ، ۸۲۹ ، ۸۳۰ ، ۸۳۱ ، ۸۳۲ ، ۸۳۳ ، ۸۳۴ ، ۸۳۵ ، ۸۳۶ ، ۸۳۷ ، ۸۳۸ ، ۸۳۹ ، ۸۴۰ ، ۸۴۱ ، ۸۴۲ ، ۸۴۳ ، ۸۴۴ ، ۸۴۵ ، ۸۴۶ ، ۸۴۷ ، ۸۴۸ ، ۸۴۹ ، ۸۵۰ ، ۸۵۱ ، ۸۵۲ ، ۸۵۳ ، ۸۵۴ ، ۸۵۵ ، ۸۵۶ ، ۸۵۷ ، ۸۵۸ ، ۸۵۹ ، ۸۶۰ ، ۸۶۱ ، ۸۶۲ ، ۸۶۳ ، ۸۶۴ ، ۸۶۵ ، ۸۶۶ ، ۸۶۷ ، ۸۶۸ ، ۸۶۹ ، ۸۷۰ ، ۸۷۱ ، ۸۷۲ ، ۸۷۳ ، ۸۷۴ ، ۸۷۵ ، ۸۷۶ ، ۸۷۷ ، ۸۷۸ ، ۸۷۹ ، ۸۸۰ ، ۸۸۱ ، ۸۸۲ ، ۸۸۳ ، ۸۸۴ ، ۸۸۵ ، ۸۸۶ ، ۸۸۷ ، ۸۸۸ ، ۸۸۹ ، ۸۹۰ ، ۸۹۱ ، ۸۹۲ ، ۸۹۳ ، ۸۹۴ ، ۸۹۵ ، ۸۹۶ ، ۸۹۷ ، ۸۹۸ ، ۸۹۹ ، ۹۰۰ ، ۹۰۱ ، ۹۰۲ ، ۹۰۳ ، ۹۰۴ ، ۹۰۵ ، ۹۰۶ ، ۹۰۷ ، ۹۰۸ ، ۹۰۹ ، ۹۱۰ ، ۹۱۱ ، ۹۱۲ ، ۹۱۳ ، ۹۱۴ ، ۹۱۵ ، ۹۱۶ ، ۹۱۷ ، ۹۱۸ ، ۹۱۹ ، ۹۲۰ ، ۹۲۱ ، ۹۲۲ ، ۹۲۳ ، ۹۲۴ ، ۹۲۵ ، ۹۲۶ ، ۹۲۷ ، ۹۲۸ ، ۹۲۹ ، ۹۳۰ ، ۹۳۱ ، ۹۳۲ ، ۹۳۳ ، ۹۳۴ ، ۹۳۵ ، ۹۳۶ ، ۹۳۷ ، ۹۳۸ ، ۹۳۹ ، ۹۴۰ ، ۹۴۱ ، ۹۴۲ ، ۹۴۳ ، ۹۴۴ ، ۹۴۵ ، ۹۴۶ ، ۹۴۷ ، ۹۴۸ ، ۹۴۹ ، ۹۵۰ ، ۹۵۱ ، ۹۵۲ ، ۹۵۳ ، ۹۵۴ ، ۹۵۵ ، ۹۵۶ ، ۹۵۷ ، ۹۵۸ ، ۹۵۹ ، ۹۶۰ ، ۹۶۱ ، ۹۶۲ ، ۹۶۳ ، ۹۶۴ ، ۹۶۵ ، ۹۶۶ ، ۹۶۷ ، ۹۶۸ ، ۹۶۹ ، ۹۷۰ ، ۹۷۱ ، ۹۷۲ ، ۹۷۳ ، ۹۷۴ ، ۹۷۵ ، ۹۷۶ ، ۹۷۷ ، ۹۷۸ ، ۹۷۹ ، ۹۸۰ ، ۹۸۱ ، ۹۸۲ ، ۹۸۳ ، ۹۸۴ ، ۹۸۵ ، ۹۸۶ ، ۹۸۷ ، ۹۸۸ ، ۹۸۹ ، ۹۹۰ ، ۹۹۱ ، ۹۹۲ ، ۹۹۳ ، ۹۹۴ ، ۹۹۵ ، ۹۹۶ ، ۹۹۷ ، ۹۹۸ ، ۹۹۹ ، ۱۰۰۰ ، ۱۰۰۱ ، ۱۰۰۲ ، ۱۰۰۳ ، ۱۰۰۴ ، ۱۰۰۵ ، ۱۰۰۶ ، ۱۰۰۷ ، ۱۰۰۸ ، ۱۰۰۹ ، ۱۰۱۰ ، ۱۰۱۱ ، ۱۰۱۲ ، ۱۰۱۳ ، ۱۰۱۴ ، ۱۰۱۵ ، ۱۰۱۶ ، ۱۰۱۷ ، ۱۰۱۸ ، ۱۰۱۹ ، ۱۰۲۰ ، ۱۰۲۱ ، ۱۰۲۲ ، ۱۰۲۳ ، ۱۰۲۴ ، ۱۰۲۵ ، ۱۰۲۶ ، ۱۰۲۷ ، ۱۰۲۸ ، ۱۰۲۹ ، ۱۰۳۰ ، ۱۰۳۱ ، ۱۰۳۲ ، ۱۰۳۳ ، ۱۰۳۴ ، ۱۰۳۵ ، ۱۰۳۶ ، ۱۰۳۷ ، ۱۰۳۸ ، ۱۰۳۹ ، ۱۰۴۰ ، ۱۰۴۱ ، ۱۰۴۲ ، ۱۰۴۳ ، ۱۰۴۴ ، ۱۰۴۵ ، ۱۰۴۶ ، ۱۰۴۷ ، ۱۰۴۸ ، ۱۰۴۹ ، ۱۰۵۰ ، ۱۰۵۱ ، ۱۰۵۲ ، ۱۰۵۳ ، ۱۰۵۴ ، ۱۰۵۵ ، ۱۰۵۶ ، ۱۰۵۷ ، ۱۰۵۸ ، ۱۰۵۹ ، ۱۰۶۰ ، ۱۰۶۱ ، ۱۰۶۲ ، ۱۰۶۳ ، ۱۰۶۴ ، ۱۰۶۵ ، ۱۰۶۶ ، ۱۰۶۷ ، ۱۰۶۸ ، ۱۰۶۹ ، ۱۰۷۰ ، ۱۰۷۱ ، ۱۰۷۲ ، ۱۰۷۳ ، ۱۰۷۴ ، ۱۰۷۵ ، ۱۰۷۶ ، ۱۰۷۷ ، ۱۰۷۸ ، ۱۰۷۹ ، ۱۰۸۰ ، ۱۰۸۱ ، ۱۰۸۲ ، ۱۰۸۳ ، ۱۰۸۴ ، ۱۰۸۵ ، ۱۰۸۶ ، ۱۰۸۷ ، ۱۰۸۸ ، ۱۰۸۹ ، ۱۰۹۰ ، ۱۰۹۱ ، ۱۰۹۲ ، ۱۰۹۳ ، ۱۰۹۴ ، ۱۰۹۵ ، ۱۰۹۶ ، ۱۰۹۷ ، ۱۰۹۸ ، ۱۰۹۹ ، ۱۱۰۰ ، ۱۱۰۱ ، ۱۱۰۲ ، ۱۱۰۳ ، ۱۱۰۴ ، ۱۱۰۵ ، ۱۱۰۶ ، ۱۱۰۷ ، ۱۱۰۸ ، ۱۱۰۹ ، ۱۱۱۰ ، ۱۱۱۱ ، ۱۱۱۲ ، ۱۱۱۳ ، ۱۱۱۴ ، ۱۱۱۵ ، ۱۱۱۶ ، ۱۱۱۷ ، ۱۱۱۸ ، ۱۱۱۹ ، ۱۱۲۰ ، ۱۱۲۱ ، ۱۱۲۲ ، ۱۱۲۳ ، ۱۱۲۴ ، ۱۱۲۵ ، ۱۱۲۶ ، ۱۱۲۷ ، ۱۱۲۸ ، ۱۱۲۹ ، ۱۱۳۰ ، ۱۱۳۱ ، ۱۱۳۲ ، ۱۱۳۳ ، ۱۱۳۴ ، ۱۱۳۵ ، ۱۱۳۶ ، ۱۱۳۷ ، ۱۱۳۸ ، ۱۱۳۹ ، ۱۱۴۰ ، ۱۱۴۱ ، ۱۱۴۲ ، ۱۱۴۳ ، ۱۱۴۴ ، ۱۱۴۵ ، ۱۱۴۶ ، ۱۱۴۷ ، ۱۱۴۸ ، ۱۱۴۹ ، ۱۱۵۰ ، ۱۱۵۱ ، ۱۱۵۲ ، ۱۱۵۳ ، ۱۱۵۴ ، ۱۱۵۵ ، ۱۱۵۶ ، ۱۱۵۷ ، ۱۱۵۸ ، ۱۱۵۹ ، ۱۱۶۰ ، ۱۱۶۱ ، ۱۱۶۲ ، ۱۱۶۳ ، ۱۱۶۴ ، ۱۱۶۵ ، ۱۱۶۶ ، ۱۱۶۷ ، ۱۱۶۸ ، ۱۱۶۹ ، ۱۱۷۰ ، ۱۱۷۱ ، ۱۱۷۲ ، ۱۱۷۳ ، ۱۱۷۴ ، ۱۱۷۵ ، ۱۱۷۶ ، ۱۱۷۷ ، ۱۱۷۸ ، ۱۱۷۹ ، ۱۱۸۰ ، ۱۱۸۱ ، ۱۱۸۲ ، ۱۱۸۳ ، ۱۱۸۴ ، ۱۱۸۵ ، ۱۱۸۶ ، ۱۱۸۷ ، ۱۱۸۸ ، ۱۱۸۹ ، ۱۱۹۰ ، ۱۱۹۱ ، ۱۱۹۲ ، ۱۱۹۳ ، ۱۱۹۴ ، ۱۱۹۵ ، ۱۱۹۶ ، ۱۱۹۷ ، ۱۱۹۸ ، ۱۱۹۹ ، ۱۲۰۰ ، ۱۲۰۱ ، ۱۲۰۲ ، ۱۲۰۳ ، ۱۲۰۴ ، ۱۲۰۵ ، ۱۲۰۶ ، ۱۲۰۷ ، ۱۲۰۸ ، ۱۲۰۹ ، ۱۲۱۰ ، ۱۲۱۱ ، ۱۲۱۲ ، ۱۲۱۳ ، ۱۲۱۴ ، ۱۲۱۵ ، ۱۲۱۶ ، ۱۲۱۷ ، ۱۲۱۸ ، ۱۲۱۹ ، ۱۲۲۰ ، ۱۲۲۱ ، ۱۲۲۲ ، ۱۲۲۳ ، ۱۲۲۴ ، ۱۲۲۵ ، ۱۲۲۶ ، ۱۲۲۷ ، ۱۲۲۸ ، ۱۲۲۹ ، ۱۲۳۰ ، ۱۲۳۱ ، ۱۲۳۲ ، ۱۲۳۳ ، ۱۲۳۴ ، ۱۲۳۵ ، ۱۲۳۶ ، ۱۲۳۷ ، ۱۲۳۸ ، ۱۲۳۹ ، ۱۲۴۰ ، ۱۲۴۱ ، ۱۲۴۲ ، ۱۲۴۳ ، ۱۲۴۴ ، ۱۲۴۵ ، ۱۲۴۶ ، ۱۲۴۷ ، ۱۲۴۸ ، ۱۲۴۹ ، ۱۲۵۰ ، ۱۲۵۱ ، ۱۲۵۲ ، ۱۲۵۳ ، ۱۲۵۴ ، ۱۲۵۵ ، ۱۲۵۶ ، ۱۲۵۷ ، ۱۲۵۸ ، ۱۲۵۹ ، ۱۲۶۰ ، ۱۲۶۱ ، ۱۲۶۲ ، ۱۲۶۳ ، ۱۲۶۴ ، ۱۲۶۵ ، ۱۲۶۶ ، ۱۲۶۷ ، ۱۲۶۸ ، ۱۲۶۹ ، ۱۲۷۰ ، ۱۲۷۱ ، ۱۲۷۲ ، ۱۲۷۳ ، ۱۲

така да съобщава тези случаи своевременно в мюфтийството или мюфтийското намѣстничество, където се държи особенъ регистъръ за отбѣлзването имъ.

ГЛАВА IV

Молитвени домове и богослужение.

§ 90. Всѣка вързловѣдна община може да има единъ или повече молитвени домове, споредъ броя на населението ѝ.

§ 91. Въздигане на новъ молитвенъ домъ се допуща съ разрѣшението на Министерството на Външнитъ Работи и на Изповѣданията. Разрѣшението се поисква чрезъ Главното Мюфтийство съ мотивиранъ докладъ отъ съответния мюфтия или мюфтийски намѣстникъ, основанъ на постановление на настоятелството на вързловѣдната община. Тоя докладъ, придруженъ съ проекто-плана на сградата, трѣбва да съдържа сведения за:

- 1) броя на мюсюлманското население въ общината;
- 2) нуждитъ, които налагатъ постройката и
- 3) източникитъ за средствата, съ които ще се издигне и издържа постройката.

Проекто-планътъ на сградата се изпраща въ Министерството на Общитъ Сгради, Пажтищата и Благоустройството за одобрение и утвърждение.

§ 92. Богослужението въ молитвеният домове е публично. Богослужение на открито и религиозни процесии се допущатъ съ разрѣшение отъ мѣстнитъ административно-полицейски власти.

§ 93. Молитвеният домове служатъ само за извършване на религиозни треби и обрѣди, които ставатъ при открити врата. Събрания за каква и да бжде друга цель въ молитвеният домове се забраняватъ.

ГЛАВА V

- а) Мюфтии и мюфтийски намѣстници.

§ 94. Въ духовно отношение мюсюлманитъ въ България се управляватъ отъ Главенъ Мюфтия, отъ мюфтии и мюфтийски намѣстници.

мناکات و رفیائی قید ایچون بر دفتر طومونمه جیورد اولدنی کجی خصوص مذکورہ دائرہ طومونیلان سجل مخصوصه قید اولدنی اوزره بولنری وقت و زمانسبه اخباره جیورددرلر .

دردنجی باب

عبادتخانہلو و آیین دینی

۹۰ ماده — جماعت اسلامیه نك عدد نفوسه كوره بر ونا بر فاج عبادتخانهمسی اولایجاير .

۹۱ ماده — بكي عبادتخانہ خارجيه و مذاهب نطار نك مساعده سابه انسا اولدوز . مساعده جماعت اسلامیه نك قراری اوزرینه محلی مفتی ویا مفتی وکیلک اسباب موجیهلی عرضیه باش مفتیك واسطه سابه طلب اولدوز . بر صریضه بنایك بلان ايله معلومات آیدین حاوی اورا نك ربطی لازمدر .

۱ — جماعتك منطقه سنده كی عدد نفوسی .

۲ — بنایك اسباب اتقاسی .

۳ — بنایك انشا و اداره سی ایچون صرف اولدنیجی . بنایك منابلی .

عبادتخانہ بلان لایحه سی لاجل التصدیق و تصویب ناهمه نطار ته كونه دریلر .

۹۲ ماده — عبادتخانہ لوده عبادت عالی در . آچیق عیار لوده میدانده عبادت و مراسم دینیہ اغانی محلی بولین اداره سنك رخصتیه اجرا اولدوز .

۹۳ ماده — عبادتخانہ لور بالکسر آیین و مراسم دینیہ ایثالی ایچون استعمال اولدوز و هر كسه كیرمه ك مساعده اولدوز . و دیگر هر نه مقصدله اولوزسه اولسون عبادتخانہ لوده اجتماع كنوعدر .

بشیمی باب

برنجی فصل

مفتی و مفتی و کیلاری

۹۴ ماده — مسایانلر امور دینیہ لاری باش مفتی ، مفتی و مفتی وکیلاری طومون ایداره اولدوز . مفتی و مفتی وکیلاریك عدد و مفتی ادار لاری

Броят и сепарацията на мюфтийствата и мюфтийските намѣстници се определят отъ Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията.

§ 95. Мюфтийствата и мюфтийските намѣстници сж духовни началници, на повѣрението и въ районни и административно-следбени органи на Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията и на Главното Мюфтийство.

§ 96. Мюфтийствата и мюфтийските намѣстници се назначават отъ Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията по предложение на Главния мюфтия. При назначаване на мюфтийски намѣстници Главниятъ Мюфтия взема мнението на надлежния окръженъ мюфтия.

За бележка. Окръжнитѣ мюфтии се вназначаватъ съ царски указъ, а мюфтийските намѣстници — съ министерска заповѣдь.

§ 97. Мюфтийствата и мюфтийските намѣстници, за да могатъ да изпълняватъ функциитѣ си на сждни, трѣбва да бждатъ снабдени съ мораселе, издадено отъ Главното Мюфтийство и да притежаватъ условията, изброени въ § 98.

§ 98. Кандидатитѣ за мюфтии и мюфтийски намѣстници трѣбва да притежаватъ следнитѣ качества:

- 1) Да не сж осждани и лишавани отъ граждански и политически права и да не сж подъ следствие;
- 2) Да сж български поданици, да знаятъ говоримия официаленъ езикъ и да сж грамотни на него;
- 3) Да сж съ непорочно поведение (свидѣтелство отъ административната община, къмъ която се числи);
- 4) Да се ползуватъ между сждверниците си съ почитъ, уважение и доверіе (свидѣтелство отъ настоятелството на вѣроизповѣдната община);
- 5) Да не страдатъ отъ нѣкоя психическа или заразителна болестъ (свидѣтелство отъ лѣкарь на държавна служба) и да нѣматъ видими физически недостатѣци;
- 6) Да сж навършили 30-годишна възраст;
- 7) Да притежаватъ иджезетнаме или свидѣтелство отъ духовното училище „Новабъ“ —
- 8) Или да сж издържали нужния изпитъ предъ Висшия Духовенъ Сждъ.

خارجيه و مذاهب نظارتى جابندن تعيين اولنور .

۹۵ ماده — مفتى و وكيلارى حيزه مأمورينك زدهكى مسابله تلوكر رئيس زو غايليرى و خارجيه و مذاهب نظارتى به باش مفتيلىك اداره عدليه واسطه سيدر .

۹۶ ماده — مفتى و مفتى و كبلارى باش مفتيلىك عرضى اولر تبه

خارجيه و مذاهب نظارتى طرفندن تعيين اولنور . مفتى و كبلارى تامينده باش مفتى على سنجاق مفتيلىك رايى استخراج ايدر .

اخطار : سنجاق مفتيلىك اراده جارى و مفتى و كبلارى نظارت امرنامه سيه تعيين اولنور .

۹۷ ماده — مفتى و مفتى و كبلارى حاكم الدرع وظيفه سنى اظالمجون باش مفتيلىكند مراسله شرعيه بي و ۹۸ نجى ماده دهكى اوصافى حازر بو . لومقى لازمدر .

۹۸ ماده — مفتى و مفتى و كبل نامدرى بروجه آتى اوصافى حازر اولمقى لازمدر :

- ۱ — حكوم و حقوقى مدنيه و سياسيه دن سا فلما و لومقى و تحت عا كيه ده بولو تامق .
- ۲ — بلغار تيمه سندن اولمقى ، بلغار جه تى تكلمه و اوقوبوباز ميه بيلمكه .
- ۳ — عفيف اولمقى (بوكا داو و على بايد سندن شهادتنامه لازمدر) .
- ۴ — مذهبدارلىرى بيتده حرمت اعتبار و اعتقادى حازر بولومقى . (بو خصوصه داو و جاعت اسلاميه دن شهادتنامه لازمدر .)
- ۵ — علل ساريه و دماغيه بايه معلول كوزه جارا بولمقى ذرجه نقصان الاعضا اولمقى (بو خصوصه دواو و رسبه الطبا سندن شهادتنامه لازمدر .)
- ۶ — اوتوز ياتنى اكال اتمش بولومقى .
- ۷ — اجازتنامه يا خود نوا بدين شهادتنامه سى اولمقى .
- ۸ — يا خود باش مفتيلىك دهكى حكومتى عيه عاليه ايتجان و برمش اولمقى .

تاریخ آنگ آنگ صندق امینی، شرعیہ کاری، مختصر دن منشیق قاز
اوطه سنده نظار اولنور .

خطار : منفی و منفی و کتلر نیت غیبو بنده مورد شرعیہ، نامہ
معاملات شرعیہ کاتی طرفندن اجرا اولنور .

۱۰۹ ماده — منفی و کاتلر نده آیدمکی سجالات و نقار طوطیله
چندر :

۱ — اساس واروات صرفیات دوتزی .

۲ — مقبوض دوتزی .

۳ — قاضیه مہیہ دوتزی .

۴ — دہر باش دوتزی (اشیا)

۵ — موردوات مرسلوات دوتزی .

۶ — حجج ، اعلانیات و قسام سچلی .

۷ — تورات مزاکات و وفیات سچلی .

۸ — دوتزلرن ۲ و دوتزنجیل خارچیہ و مذاہب نظار سندن باغلی و

مخوم اولورق کولدوربار .

۱۱۰ ماده — منفی و منفی و کاتلری کاتب صندق امینلری ، کاتب

تخصیصدارلرینک [] حازر بولدینی صنفی حازر بولنه چندر : بولنر مامور

دین کینکات نظامنا، ہی موجیجہ خارچیہ نظارتی واسطه سبہ مالیه
نظارتنه کینکاتلری تقدیم ایدلر . کینکاتلرک اناده سی بنه مذکور قانون

موجیجہ اجرا اولنور .

۱۱۱ ماده — منبک و منفی و کاتلری دائره مصارف و مامورین

میانسی ایجون خارچیہ و مذاہب نظارتی بودجه سنده مرسته بر مبلغ
تخصیص ایدر .

۱۱۲ ماده — کاتب صندق امینلری مرآمی منفی و منفی و کاتلری واردا

[] بولدن اولدیشینه تخصیصدار سقره تاروری مقصوددر . متبحر

на муфтийства и муфтийскитѣ намѣстничества се водять
отъ канцелярія, съгласно се най-малко отъ секретарь-
касиеръ, катѣбъ по шериатскитѣ дѣла и разсильнѣ.

Забележка. Въ случаевѣсто на мюфтия или муф-
тийскіи намѣстникѣ шериатскитѣ дѣла се водять отъ шери-
ятскіа катѣфинѣ.

§ 109. Мюфтийства и муфтийскитѣ намѣстничества
водять:

1) главно прилого-разходна книга, 2) квантационна книга,
3) касовъ дневникъ, 4) инвентарна книга, 5) изходящѣ и
входящѣ, 6) рецестуръ за иляки, хаджети и касами и 7) ре-
гистуръ за влисане актоветъ по гражданското състояние.

Книгитѣ, упоменати въ п. 1, 2 и 4, имъ се изпрашатъ
прономеровани, прошнуровани, и подпечатани отъ Мини-
стерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията.

§ 110. Секретарь-касиеритѣ при муфтийства и муф-
тийскитѣ намѣстничества трѣбва да притежаватъ ценза на
общински секретарь-фирмици. Тѣ представляватъ гаранция
въ Министерството на Финанситѣ, посредствомъ Министер-
ството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията, съгласно
Закона за гаранцитѣ на чиновницитѣ.

Гаранцията се освобождава съгласно сжщия законъ.

§ 111. За издръжка на канцелеритѣ и на персонала
при муфтийства и муфтийскитѣ намѣстничества Мини-
стерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията пред-
вижда ежегодно въ своя бюджетъ нужнитѣ за тая цель суми.

§ 112. Въ края на всѣми месецъ секретарь-касиеритѣ
сж длжници да внасятъ месечнитѣ приходи на муфтийства
и муфтийскитѣ намѣстничества въ мѣстнитѣ клонове на
Българската Народна Банка. Приходите се внасятъ въ полза
на Държавното Съхранение съ вносни листовѣ: въ два ек-
земпляра, единия отъ които се задържа въ Банката, а
другиятъ остава въ муфтийството; завѣренъ преписъ отъ
него, вседно съ ведомость за вида на прихода, се из-
праща въ Министерството на Външнитѣ Работи и на Из-
повѣданията за сведение.

Забележка I. Сумиѣт, събрани въ полза на фонда за духовно училище "Новабад", се внасят по същия редъ въ Българската Народна Банка, като заверѣния преписъ съ ведомостта за тѣхъ се изпраща въ Главното Мюфтиство.

Забележка II. За всѣко заявление, подадено въ шериятския съдъ, се взема по единъ левъ повече, въ полза на училището "Новабад". Въ полза на същото училище се взема и една такса въ повече отъ всѣки документъ, издаденъ отъ шериятския съдъ. Тѣзи суми се внасят въ полза на фонда на въпросното училище по реда, посоченъ въ забележка I на този §.

ГЛАВА VI.

а) Главно Мюфтигство.

§ 113. Главниятъ Мюфтия е духовенъ представителъ на мюсюлманското въризловедане въ Царството и има сѣдалището си въ Ссфия. Той се сношава съ всички ведомства и власти чрезъ Министерството на Външнитъ Работи и на Изповѣданията, на което е направо под иненъ.

§ 114. Главниятъ Мюфтия се избира отъ мюфтиитъ и мюфтиискитъ наемътници всѣки петъ години. Изборътъ се произвежда подъ надзора на Министерството на Външнитъ Работи и на Изповѣданията по посочения по-долу начинъ.

§ 115. Кандидати за поста Главенъ Мюфтия могатъ да бъдатъ на успозиятъ, както и всички други лица, които отговарятъ на успозията, предвидени въ § 98 на тоя уставъ, безъ забележитъ.

§ 116. Кандидатитъ за поста Главенъ Мюфтия подаватъ заявленията си, придружени съ всички нуждни документи, въ Министерството на Външнитъ Работи и на Изповѣданията най-късно 15 дни преди избора.

Министерството, следъ като улсбри и прегледа кандидатуритъ, изработва листа на кандидатитъ, измеждъ които се избира Главния Мюфтия.

§ 117. Въ опредѣленъ съ заповѣдъ по Министерството на Външнитъ Работи и на Изповѣданията день мюфтиитъ и мюфтиискитъ наемътници се семазватъ въ столицата, за да произведатъ избора.

На избора, като представителъ на Правителството, присъствува началникътъ на въризловѣдния отаѣлъ, придруженъ отъ съответния инспекторъ.

схъ изрече мнѣнието схъ си: "не е съвѣстно" . Тодиев и Фемисъ иски
 نسخة تنظيم اوليور بري القائمة ديكرى منتهيك ويا منتهيك وانتهيك قائيه . توديع
 وورقتهسك برصورت مصفسيه وارداك منتهيك كوستنر بر جدول براني
 معلومات غازيه و مذاهب نظارسته ارسال اوليور .

١ - اخطار : نواب مكنتي منتهيك مع اوليان مبالغه عنى صور تدبائيه
 توديع اوليور وارداك مصدق بر جدوليه باش منتهيك ارسال اوليور .

٢ - اخطار : حكاهم عنيه به ويريلن عن استنادان برانيه اسد
 اوليان وانتهيك بر رقت خرجده نواب مكنتي منتهيك التير . بو مبالغه
 برنجي اخطارده ك اصول اوزره باقيه توديع اوليور .

بشجى باب -- برنجى فصل
 باش منتهيك

١١٣ - باش منتهيك بلغارستانده مبالغه مذهبي سرخصى اوليور منتهيك
 صوفيه دور . باش منتهيك دوشريدن حكى آنتنده بولنديه غازيه و مذاهب
 نظارى واسطهسيه دور حكومتك جهسيه بخاره ايدر .

١١٤ ماده - باش منتهيك عرش سده برده منتهيك و منتهيك وكيلارى
 طرفدن انتخاب اوليور . انتخاب موالاتيهده كو تيران اصول اوزر سنده
 غازيه و مذاهب نظارستك تحن تقيننده اجزا اوليور .

١١٥ ماده - اخطارلى مسدنا اولق اوزره ٩٨ نجى مادهده ك
 اوصافى حاز منتهيك و ذوات ساوزه باش منتهيك لمرى اوله بيار .

١١٦ ده - باش منتهيك لمرى انتخاب اوليان اول باش كون
 اول اوزراق لازمه رطله غازيه و مذاهب نظارسته استندا ويرلر .
 نظارت لمرى تدقيق و تصويب صوكرا يترند . باش منتهيك انتخاب
 اولنه حق لمرى لمرى اخطار ايدر .

١١٧ ماده - غازيه و مذاهب نظارستك اسنامهسيه ارانه و تعيين
 اوليان كوكده منتهيك و وكيلارى انتخاب اجراسى ايچون ياخته دعوت

۱۱۶

اولنور . انتخابہ خارجیہ و مذاہب نظارتیندن سرخصی اولنورق مذاہب مدیریت مہیتده منتشاہ برابر حاضر بوتلور .

۱۱۸ ماده — انتخاب آیدہکی اولزہ اجرا اولنور :
منتخب متن و مفتی کباری انتخابی رؤیت و ادارہ ایچون بیلنندن بر رئیس ایکی اعضا انتخاب ایدرلر . انتخاب خفی و شخصی در . هر منتخب بیلننه نامزدلردن بر تنگ اسمعی بازار . ایکی تدقیق اعضای طرفندن بو تون منتخبلرک حضور نده بیلنر معاہنه و تعداد اولندقدن صورکرا رئیس تعداد جدولی موجینجه نامزدلردن هر بر تنگ قاجار رأی آیدقلری اعلان ایدر . انتخاب پروتوقولی و تعداد جدولی انتخاب هیئتی و حکومت سرخصاری طرفندن امضاولندقدن صورکرا لاجل التدقیق خارجیہ و مذاہب نظارتینہ تقدم اولنور .

۱۱۹ ماده — انتخابہ مفتی و مفتی کبارلر تنگ ثنائی حاضر بوتلور . سه انتخاب اصول و قانون داروسنده اجرا اولنوش عدد اولنور .

۱۲۰ ماده — خارجیہ و مذاہب نظارتی الیزادہ رأی قازانان منتخب اعلان ایدر له نامور تنگ اراده جاری ایله تدقیق ایچون لازم کلن معاملہ بی یالار .

۱۲۱ ماده — منشور و مراسمہ اعطاسی ایچون خارجیہ و مذاہب نظارتی انتخاب و تصدیق مقام مشیختینہ بی اخبار ایدر .

۱۲۲ ماده — باش مفتیک وظائفی شولردر :

- ۱- مسانان تکلیلات مذہبہ سنک حسن جریانہ نظارت
- ۲- مسانانلرک خیرات و میراثنک رفیقسنہ دینا و اخلاقاً تماماً بیلنہ تمیید .
- ۳- مفتی و مفتی کبارلرینہ و آثار واسطہ سنہ سرزقہ بہ نظارت ایدر .
- ۴- احکام شرعیہ ک تماماً اجرای ایچون تمیید و نصاب اعطال ایدر .
- ۵- مدارسک احتیاج عصرہ کوزہ اصلاح و پروغرا عملی تنگ

توحیدینہ و مکتب نوابک ناسینہ تمیید اناک .

۱۲۳ ماده — اصول داروسنده مادیات تدقیق باش مفتی وظیفہ سی

§ 118. Изборът се извършва по следния редъ:

Избирателитъ, мюфти и мюфтийски намѣстници, избиратъ помежду си единъ председателъ и двама покомощници, които ръководятъ и произвеждатъ избора.

Главолодаването е лично и тайно. Всѣки избирателъ трѣбва да впише въ бюлетина си името на едно отъ лицата въ кандидатната листа.

Следъ като се проверятъ и преброятъ бюлетинитъ отъ двама проверители въ присѣдствието на всички избиратели, председателътъ на бюрото обявява, по колко гласа е получила всѣки единъ отъ кандидатитъ, споредъ преброителния листъ.

Протоколътъ по избора и преброителния листъ, подписани отъ бюрото и правителственитъ делегати, се представятъ въ Министерството на Външнитъ Работи и на Изпълнителната за прегледъ не.

§ 119. Изборътъ се съставя за законенъ и гедсвенъ, ако въ него сж участвували най-малко $\frac{2}{3}$ отъ мюфтинитъ и мюфтийскитъ намѣстници.

§ 120. Министерството на Външнитъ Работи и на Изпълнителната провъзгласява за избранъ кандидата, получилъ най-много гласове и прави потребното за утвърдението му въ длъжността съ Царски Указъ.

§ 121. Министерството на Външнитъ Работи и на Изпълнителната съобщава на Шейх-Юл-Исляма за избора и утвърдението въ длъжността на Главния Мюфтия, за да бжде той снабденъ съ нуждитъ меншуръ и мюраселе.

§ 122. Длъжноститъ на Главния Мюфтия сж:

- 1) да бди за правилното и редовно функциониране на мюсюлманската въроизповѣдана организация;
- 2) да се грижи за развитието на благотворителността и за религиозното и нравствено поведигане на паството си;
- 3) да упражнява надзоръ надъ мюфтинитъ и мюфтийскитъ намѣстници и чрезъ тѣхъ на священослужителитъ;
- 4) да бди и дава нествявления за точното изпълнение на шериятскитъ закони, и
- 5) грижи се за подобрието на медресетата, сгласно нуждитъ на сегашното време, за създаване за тѣхъ обща

програма, както и за основаването на духовното училище „Нюваб“.

§ 123. Главният Мюфтия не може да сътруднява отъ поста си, нито пъкъ да излиза отъ предѣлитъ на Царството безъ редовно разрѣшенъ отъпускъ.

§ 124. Ако се установи, че Главният Мюфтия не изпълнява добросъвестно длъжността си и че съ своитѣ действия нарушава постановленията на тоя уставъ и действащитѣ въ страната закони и правилници, Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията разпоредя да за уволненето му и за съзвването на мюфтинтъ и мюфтинскитѣ намѣстници за избране на другъ Главенъ Мюфтия.

За бележка. Преди да вземе решение за уволнение то на Главния Мюфтия, Министерството взима отъ него писмени или устни обяснения по всички точки на обвинението.

§ 125. Главното Мюфтийство има печатъ и бланки съ държавенъ гербъ и надписъ на български и турски: „Главното Мюфтийство въ България — София“.

б) Канцелария на Главното Мюфтийство.

§ 126. Книгитѣ, кореспонденцията и финансовитѣ дѣла на Главното Мюфтийство се водятъ отъ канцелария, състояща се отъ: а) наибитъ, б) началникъ на канцеларията, в) секретаръ по шериатскитѣ дѣла, г) архиваръ-регистраторъ, д) писаръ и разсилни.

Сумитѣ за издръжка на тоя персоналъ се предвиждатъ ежегодно въ бюджета на Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията.

§ 127. Началникътъ на канцеларията изпълнява и касовата служба на Главното Мюфтийство, за което представлява надежната гаранция, съгласно закона за гаранциитѣ. Той получава цѣлата кореспонденция на Главното Мюфтийство и е отговоренъ за правилния ходъ на работитѣ въ канцеларията. Сжиятъ пази печата на Главното Мюфтийство.

§ 128. Главното Мюфтийство трѣбва да събира, за смѣтка на Държавното Сѣкровище следнитѣ приходи:

- 1) такси отъ заеѣрки на свидетелства, преводи и пр.;

панденъ Ариѣмбегичи кѣи баѣарстанъ харѣнде џиѣманъ .

124 маде — акръ башъ мѣтти и џипѣмѣтти .حسن دتہ اجرالجز و مہا

ملايہ، يو نظامنامہ احکامی و قوانین و نظامات سرميہ بي اخلاص ايدرسہ

خارجيہ و مذاہب نظارتی طرفدن عزرا اولندورق .بکر باش مٲتي التخاب

اولمق اولزورہ مٲتي و مٲتي و کيتاري دعوت اولندورق .

الخطاب : باش مٲتيك عزراي تقرر اجرالجز اول خارجيہ و مذاہب

نظارتی اتيہا اولندورق مسائل خٲتدہ کئيدرسندن مٲتيل تحويرق و باحدو

شفاي ايتاحات خطاب ايدرس .

125 ماده — باش مٲتيك ان شعراي بائدرجہ و اولزورہ (باغارستان

باش مٲتيك) بٲزق مہور ريسبي و قوپملي كاغدي اولندورق .

ايك دتہي فصل

باش مٲتيك قائم اولطہ مي

126 ماده — باش مٲتيك اولزورق . مختاربات و محاسبان قوپراخہ

ستيدہ تنظيم اولندورق . قوپ اولطہ مي : 1 - نائب - 2 - دارلہ مديرق -

3 - شرعيہ باش کاتي - 4 - اولزورق مامورق - 5 - كاتب و خدمتدن

تشكل ايدرس .

يو مامورسك زمانقاي مرستہ خارجيہ و مذاہب نظارتی بودجہ ستيدہ

كوسٲتيان مختصبا تدن اعطا اولندورق .

127 ماده — دارلہ مديرق باش مٲتيك صندوق امينلي و تخٲيہ ستيدہ

مكاتب اولوب يو خصوصدہ كفتال نظامنامہ مي و مٲتيك كفتالات اعطا ايدرس .

و باش مٲتيك مختاربات اولزورق قپول ايدرس و قائم اولطہ مي ماملاتك اعطاء

مندن مسئولدر و باش مٲتيك مہور رسپي ستيدہ مختابہ ايدرس .

128 ماده — باش مٲتيك خٲرہ حسابہ آيدمك اولزورق تحصيل

اغٲي اولزورق :

1 - شهادتنامہ تصديقي ، ترجمہ و سائرہ حاصلاتي .

۲ - اصول حاکمات حقوقیه قانونک ۷۷۵ - ۷۷۶ نجی سدهزی
موجینجه دنوردن آتقان رسم و خیر جری .

۱۲۹ ماده - باش مفتیشکلک نام اولمسنده ۱۰۰ نجی ماده کده ستریان
دقارتدن ماعدا قیستی حاکم اوراق ایچون بر سرجل طوبیلهرق بوکالور ائیک
مجموع عددی و قیستی و یونی و بونلردن مفتی و مفتی و کاتلیرینه کوندریلندیک
عدد و قیستی فید اوللور .

۱۳۰ ماده - باش مفتیشکلده مؤسسات دینی و وقییه مدیری نامیه
یکی بر مشیریت تاسیس اوللور . بونک آتکلان و وظائفی بوظایف نامیه
۱۷۶ دن ۱۷۸ فیدر اولان مؤایده کوسترلندیر .

بدیجی باب

حاکم شرعیه

۱۳۱ ماده - اویج صنف حاکم شرعیه واردر ۱۰ - بدایت حکمه
شرعیه سی ۲۰ - استنباط حکمه شرعیه سی ۲۰ - دیوان عالی شرعی .
حاکمیک وظیفه و صلاحیتی بالکتر دناوی شرعیه یی فصدیر .

۱۳۲ ماده - حاکم شرعیه اسلامیه بالکتر آتیه کی دعوالری رؤیت
و فصال آتیر :

۱ - زوجین بینده تکیون ایدن شخصی و ماله متعلق دناوی .

۲ - اولاد و ایون بینده تکیون ایدن شخصی و ماله متعلق دعوالر .

۳ - فسق نکاح دعوالری .

۴ - فساد نکاح دعوالری .

۵ - نسب دعوالری .

۶ - قانوناً اولسون و سینه اولسون وراثت منازعه لری .

۱۳۳ ماده - ۱۳۲ نجی ماده تک ۶ نجی فقره سنده کی دناویده طرفین
حاکم شرعیه به مراجعت ائیک ایسته مزایسه دعوالر تک فصلی قوانین عمومیه
موجینجه ناند اولدنی حاکم صاحبیه و با اعدایه به محول اولور . طرفین

ството на дѣлата, съгласно чл. 755 и 779 отъ Закона за
Гражданското Сѣдлопроизводство.

§ 129. Въ кѣцеларията на Главното Мюфтийство, освенъ
наброенитѣ въ § 109 книжа, се веди регистъръ за ценнитѣ
книжа, въ кѣйто се отбелѣва общия брой на тия книжа,
стойността имъ, както количеството и стойността на из-
пратенитѣ отъ тѣхъ по мюфтийствата и мюфтийскитѣ намѣс-
тничества.

§ 130. При Главното Мюфтийство се учредява ново от-
дѣление подъ име „Отдѣление за Духовенството и Вакфитѣ“.
Устройството и длѣжноститѣ на това отдѣление сж посочени
въ § § 176 — 179 отъ тоя уставъ.

ГЛАВА VII

Мюсюлмански духовни сѣдилища.

§ 131. Има три степени мюсюлмански духовни сѣдилища:

1) първостепенни духовни сѣдилища;

2) въззивни духовни сѣдилища;

3) Висшъ Духовенъ Сѣдъ.

На тия сѣдилища сж подсѣдни само шериятски дела:
§ 132. Мюсюлманскитѣ духовни сѣдилища разглеждатъ
и решавагъ само следнитѣ дѣла:

1) дѣла по лични и имуществени о.ношения между
съпрузи;

2) дѣла по лични и имуществени отношения между ро-
дители и деца;

3) дѣла бракоразводни;

4) дѣла за недействителни бракове;

5) дѣла за законността на раждането, и

6) препирни по наследство, както по закона, така и по
завещание.

§ 133. Ако по исковетѣ, поленати въ т. 6 на § 132, въ
дветѣ страни не помелятъ да се сѣдятъ предъ духовнитѣ
сѣдилища, препирния имъ подлежи на разглеждане отъ
надлежния окръженъ или мирови сѣдия на общо основание.

Заявлението на странитѣ, че не желаятъ препирния
имъ да се гледа отъ духовенъ сѣдъ, може да се направи

۲۹

مناظره‌های من حکم شریعه رؤیت اولیائی دعوی آن اشای رؤیتده طلب ایدیه‌لیله‌رسه‌ده بو آنجی قیل اشکم او ایه‌لیله .

۱۲۴ ماده — هر منقی و منقی و کاندیده بر بدایت حکم شریعه‌سی واردر .

۱۳۵ ماده — بدایت حکم شریعه‌سی حکم منفرد اصولنده حکمه لردن . بو نژده حکم منقی و منقی و کیللی در .

۱۳۶ ماده — حکم ابتداییه دایره قضائی نك منقی ویا منقر وکیلینک دایره ماموریتنه منحصر در .

۱۳۷ ماده — بانکارستان چارلی داخنده اوج استیفا حکم شریعه‌سی بولنور . بولنور صویه ، روسجق ، قلمبه‌دهدر .

۱۳۸ ماده — استیفا حکم شریعه‌سی حاکم منقر داسول چاریدر . بو حکم‌لرک حاکمیری باش منشیلاک رأیی و خارجه و مذاهب انظار تنک عمر ضیاه بازاره چاری منقی نامزدلری مابندن انتخاب و تعیین اولنور .

۱۳۹ ماده — حکم شریعه‌سی تینایله بو حکم اشروع بر سر عیله کاجی ، بر کاتب صندق امینی و بر خدمتدن منشیلاکدر . بولنورک دایره مصارفی و مامورین معاشی ایچون خارجه و مذاهب انظار تی بودجه‌سندن هر سنه بر مبلغ تخصیص ایدر .

۱۴۰ ماده — دیوان عالی شرعی باش منشیلاکده انعقاد ایدر . بو عخطاط هیئت اولوب اوج داغدن شکل ایدر که بو مبادیه باش منقی داخدا اولوب ریاست کندیرینه عمو ایدر .

و ایکی اعضا سی ایسه ۳۸ نجی ماده‌سیک اولوزه تعیین اولدور .

اختیار : باش منشیلاک غیبه‌تایله اکر نائب اوصافی لازمه یی خار ایسه مجلسه ریاست ایدر عکسی تقدیرده اعتبارلرک قدیمیسی ریاست ایدرک

نائب هیئت انعام ایدر .

۱۴۱ ماده — دیوان عالی شرعی نامزدلری ۹۸ نجی ماده‌سیک اوصافدن

مندا حقوق تخصیص ایدی ، حاکم بولنور لایحه لازمه در .

اختیار : حقوق تخصیصی اولان نژده ظهور ایدنجیه قدر ۹۸ نجی ماده نك

زیجی و اکیده یی قنونسندنکی اوصافی حاکم اولانلر اعضا اولایبیلر .

29

и следъ като последниятъ е заточналъ разглеждането на иска, обаче не и следъ постановяване решение по спора. § 134. При всёмо мюфтийство или мюфтийско намѣстничество има единъ първоселененъ духовенъ съдъ.

§ 135. Първоселененитъ духовни съдилища сж еднo-лични. Съдия при тѣхъ е мюфтията или мюфтийскиятъ намѣстникъ.

§ 136. Ведомството на първоселененитъ духовни съдилища се ограничаватъ върху съдебни участъци, спадащи въ района на мюфтийството или мюфтийското намѣстничество.

§ 137. Въззивни духовни съдилища за мюсюманитъ въ царството има три: въ София, Русе и Пловдивъ.

§ 138. Въззивното духовно съдилище е еднолична власть. Съдията въ него се назначава съ царски указъ, по докладъ отъ Министерството на Външнитъ Работи и на Изполвателната, измежду кандидатитъ за мюфтии, следъ излушване именето на Главния Мюфтия.

§ 139. Въззивниятъ духовенъ съдъ се състои отъ съдия, катибъ по шерияскитъ дела, секретаръ-касиеръ и разсилень.

За издръжка на канцеларнитъ и на персонала при тѣзи съдилища, Министерството на Външнитъ Работи и на Изполвателната предвижда ежегодно въ своя бюджетъ нуждитъ за цѣльта суми.

§ 140. Въшниятъ Духовенъ Съдъ заседава при Главното Мюфтийство въ София. Той е легално учреждение. Състои се отъ трима души — въ това число и Главния Мюфтия, който по право е и председателъ на съда.

Двамата членове-съдии при Въшния Духовенъ Съдъ се назначаватъ по реда, указанъ въ § 138.

Забележка. Когато Главниятъ Мюфтия отсъствува по законни причини, съдътъ се председателствува отъ наиконна, ако той притежава нужния членъ; въ проливенъ случай, председателствува старшия членъ-съдия, а наиконна деспълва съда.

§ 141. Кандидатитъ за съдии при Въшния Духовенъ Съдъ освенъ качествата и условията, предвидени въ § 98 трѣбва да притежаватъ и юридическо образование.

۱۴۲ مده — دیوان عالی شریعتی معتمدت حقوقیه و سنا رویہ زائد ممالک اسلامیہ اور ق امور ق پیش منشیانک مأموری طر ذریعہ انجمنیہ اور .
 ۱۴۳ مده — دیوان عالی شریعی و استنباطی طغر ان تورکجه و باغاریہ یازیلی مسهر رسمیتی و قیاماتی کاغذی و ازوری .
 ۱۴۴ مده — محاکم شریعیہ ابتدائیہ و استنباطیہ دیوانی اساساً رؤیت و فصل ایدرلیز . دیوان عالی شریعی ایبه دیوانی اصول تجا کمت دارهستنده اساساً رؤیت اجیوب قوانین شریعیہ تک تماماً تطبیق اولونوب اولخدیقی تدقیق ایدر .

اخطار : منشی و ڈانتر ندن صادر ایدحق باجبه فسح نکاح قرارلری حکمہ دیوان عالی ، شریعتک تدقیقہ تامند .
 ۱۴۵ مده — استنباطی حکمہ شریعیتری حجج و اعلاماتی بدایت حکمہ شریعیترینه انده اجبه تک اساساً رؤیت و فصله تجوردر .
 ۱۴۶ مده — استنباطی حکمہ شریعیترنده طر قییدن بری حکمہ شریعیہ ابتدائی تک احضار ایستدی اعلامک عاتک اقسامی استنباطی اجنس ایبه بالکنز او اقسام رؤیت و فصل اولنور .

۱۴۷ مده — منشی و منشی و کانتر ندنک محاکمہ اشبو نظامناما تک متعلق دعوالر و منشیانک محاکمده دائرہ قضالزده نکون ایدن باجبه شریعی دعوالزله قضالزنده اولان منشی و کانتر تک وظیفه و صلاحیتلریه تابع اولیان دعوالر رؤیت و فصل اولنور . [**]
 ۱۴۸ مده — منشی و کمالری یوزلی تجاوا ایجان اموال و وراثت دعوالزلی مقبیل بیکه اوای تجاوا ایجان عینی دعوالزری استنباطی ابع اولامق اؤزده رؤیت و فصل ایدرلیز . بر دعوالزلی اعلاماتی دیوان عالی شریعیه عیبز اوله بیلیز . [**]

۱۴۹ مده — محاکم ابتدائیہ تک قطعی اولیان اعلاماتی یعنی منشی ذریعده کی قانونله تعدیل اولخشلردر نظر اوله
 [**] ذریعده کی قانونله تعدیل اولخشلردر نظر اوله

Забелажка. До повозането на лица съ юридическо образование, кандидатите могат да бъдат тамна, които стигарят на условията, предвидени въ § 99, забележки I и II, § 142. Делостовото и ексекutoryството при Висшия Духовенъ Сждъ се води отъ персонала на канцеларията при Главното Мюфтийство.

Заллатитъ на двамата членове-сжди: при тоя сждъ, се предвждатъ въ бюджета на Министерството на Велишнитъ Работи и на Поповъданята.

§ 143 Въззивнитъ духовни сждилища и Висшия Духовенъ Сждъ иматъ печата и бланка съ държавенъ гербъ и надписъ на български и турски: „Въззивечъ (висшъ) мюселмански духовенъ сждъ въ“

§ 144. Първостепеннитъ и въззивнитъ духовни сждилища разглеждатъ и решаватъ дѣлата по сжщество. Висшиятъ Духовенъ Сждъ не решава дѣлата по сжщество по общия редъ на производството, но наблюдава за точното изпълнение на шериятскитъ закони и едновременно им приспособление.

Забелажка. Всички бракоразводни решения на мюфтийтѣ и мюфтийскитъ намѣстници подлежатъ на разглеждане отъ Висшия Духовенъ Сждъ.

§ 145. Въззивнитъ духовни сждилища сж длъжни да решаватъ всеко дѣло по сжщество, безъ да го връщатъ на първостепеннитъ духовни сждилища за ново разглеждане и решаване.

§ 146. Въззивнитъ духовни сждилища разглеждатъ само онези части отъ решенията на първостепеннитъ духовни сждилища, срещу които се е потъжила едната страна.

§ 147. На сжда на мюфтийскитъ намѣстници сж подсждни изброенитъ въ § 132 лични и имуществени дѣла, цената на които не надминава 1000 лева, а на мюфтийския сждъ сж подсждни всички шериятски дѣла, които възникватъ въ неговия районъ, и дѣлата, които не сж подсждни на подчиненитъ му мюфтийски намѣстници.^{*)}

§ 148. Мюфтийскитъ намѣстници решаватъ окончателно всички спорове по имуществени правоотношения и предрини по наследство, цената на които не надминава 100 лева, а мюфтийтѣ връщатъ сжщото по сжщитъ спорове и предрини, цената на които не надминава 1000 лева.^{**)}

Решенията по тия дѣла могатъ да се касиратъ направо на Висшия Духовенъ Сждъ.

§ 149. Неокончателнитъ решения на първостепеннитъ

*) Главей приложенето къмъ настоящия уставъ.

**) Главей приложенето къмъ настоящия уставъ.

۳۱

وكانت لبريك موزني منفيلاكرت بيك التي تجاوزاين ياخود معين قبيتي بو
لويان اعلامان تاريخ حكمتدن اعتبار آراي غر فنده استيناف ايدايه بيلير.
غيا بالوان حكمتده مدت استيناف اعلام سورنك يوم بيليندن بدأ ايدر .

۱۴۰ ماده — استيناف حكمة شرعية دعواري دعواري اصول حاكمات
حقوقية نك ۲۲۲ نجي ماده سندن بدأ اين اصول اوزره بالكر استيناف
رؤيت و فصل ايدر .

۱۴۱ ماده — حاكم شرعية استينافيه اعلاماتده حاكم استدانيه نك
اعلاماتنك نقض و ياخود تصديق و ياخود هانكي قسمتك تصديق و
هانكي نيك نقض اولنديني تاماً بيان اولنه جنديز .

۱۴۲ ماده — حاكم استينافيه شرعية دعواري فصل استدنكون صوكر
اصول حاكمات حقوقية قانونك ۱۲۲۵ نجي سده سي موجبنجه اجر اولنيق
اوزره اصدار اينديكي اعلامدن بر صورته برابر دوسه يي حكمة شرعية
ابتدائيه ائده ايدر .

۱۴۳ ماده — حاكم ابتدائيه و استينافيه نيك استينافيه تابع اوليان و كسب
قطبنا اين حجج و اء دواني اصول حاكمات حقوقية نك (۷۰۵) نجي ماده
سنده كوسترين اصول اوزره ديوان نالي شرعي طرفندن فسخ اولنه بيلير .

۱۴۴ ماده — ديوان عالي شرعي نقض اينديكي اعلامي بيلدن رؤيت
و فصل اولنيق اوزره ، اعلامي اصدار اين حكمة به الايقين و عيني در جهده
بولتان ديكر بر حكمة به كوندورر .

۱۴۵ ماده — براعلام ابتدائي تميزاً نقض اولندين صوكر عيني طرفين
ينه اولكي اولماني حاكمات نيك شرعي دعوي مدكور مائد ايكندني براعلام اصدار
اولنوب عيني اساسات اوزرته تكرار تميز اولنورسه بو استندا ديوان
عالي شرعي به خارجيه و مناهي نظارتدين مأمور ايدايه جنك ايكي حاكم
شرعية ديوان نالي شرعي اعشارندن تشك ايدايه عيدين عموميه عاليه
رؤيت و تدقيق اولنورر .

духовни сѣдлица, т. е. решенията на мюфтиискитѣ нахѣс-
тници и мюфтиитѣ по искове, цената на които надминава 100
лева за първѣтъ и 1000 за вторѣтъ, или които не подлежатъ
на оценка, могат да се обжалватъ по възвизвенъ редъ предъ
възвизвитѣ духовни сѣдлица въ едномесеченъ срокъ отъ
деня на произсяжето на резолюцията, а по задочнитѣ —
отъ деня на съобщението прелъ съ отъ решението.

§ 150. Възвизвитѣ духовни сѣдлица разглеждатъ и
решаватъ дѣлата само по апелъ, по реда указанъ въ чл. 662
и следъ отъ Закона за гражд. сѣдопроизводство.

§ 151. Въ решението на възвизвия духовенъ сѣдъ се
бележи точно: утвърждава ли то или отмѣнява решението
на първостепенния духовенъ сѣдъ, или пъкъ кои части
утвърждава или отмѣнява.

§ 152. Когато постанови решението си, възвизвиятъ ду-
ховенъ сѣдъ връща дѣлото на първостепенния духовенъ
сѣдъ съ преликъ отъ това решение, за да се приведе въ
изпълнение по реда, указанъ въ чл. 1225 отъ Закона за
Гражданското сѣдопроизводство.

§ 153. Окончателитѣ и вѣзли еъ законна сила реше-
ния и отредѣления на възвизвитѣ духовни сѣдлица и ре-
шенията и опредѣленията на първостепенния духовенъ сѣдъ
могатъ да бъдатъ отмѣнени отъ Висшия Духовенъ Сѣдъ по
реда указанъ въ чл. 705 отъ Закона за гражданското сѣдо-
производство.

§ 154. Когато се отмѣне обжалженото решение, Висши-
ятъ Духовенъ Сѣдъ връща дѣлото за ново разглеждане и
решаване въ другъ сѣдъ, близъкъ и равенъ по компетен-
тностъ на тоя, който го е разгледалъ по-рано.

§ 155. Когато, подиръ касирнето на едно първо ре-
шение по нѣкое дѣло, второто решение което е постано-
вено по сѣщото дѣло, между сѣщитѣ страни, въ сѣщото
имъ качество, е обжалвано на сѣщитѣ основания, както и
първото, то касационната жалба се разглежда въ общо
събрание, състоеще се отъ Висшия Духовенъ Сѣдъ и двама
духовни сѣдци, констатиранни отъ Министерството на
Въшнитѣ Работи и на Изповѣданията.

۳۳

дхон и мдандемне, масаеде, олтор .

ахтар : анал бш стне мети и ахур анал бди ссне мети и кини боландик хак шрعيةе аираи каааириге масаеде олтор .

۱۶۳ мде — хак шрعيةе шааи и каааири хшор хакиде айсе байр и бо шибше قيداولтор . хшори и каааириге маарлат хшор аклаири тсдики لازمدر .

۱۶۴ мде — руит и فصل хак шрعيةе ак صلاحити аханде, олани теуде мети санакин мضمونلори шеудамтиг и ааадесеие хшор اولمهаз . فقط بو كي سندان خفتهه ساخنه كارلغ دعواسي اقامه اولنورسه, اسول خاكيات حقوقيه قانو ناك بو خصوصهه كي صريح مواليي احكامنه تطبيقاً اجرائي معمه اولنور .

۱۶۵ مده — طريفدين بوي و شيفه نك خفتهه اشياه بيان ايدرسه خاك و شيفه نك معيني بكي و واقعه مقايه , خط و خشى تطبيق , و شيفه باعضايدن شهودى استماع ايه سين ايدريوروك بو كا دائر بر ضبطنامه تنظيم ايدر .

۱۶۶ مده — وصايت دعوالر ائده متي و متي و كبلاري وصايت قانو ناك صلح خاكارسه تخميا استديكي و ظائف و ماملاتي اجرايه جوردور . (وصايت قانو نامهمي ۱۵۲ نجى مده)

۱۶۷ مده — خاك شرعية اولورسه نظارت عموميه خارجيه و مذا ميا نظارتنه ائدور . بو نظارت مذا ميا مديوري طرفدن مفتلي واسطه سينه اجرا ايدريور . خاك شرعية نك مسائل دينايه به نئد امور نك سراقهه سي بش متي نك ائدور .

سكزنجى باب

اوقاف

۱۶۸ مده — انفازستان چاراي دا خنده جايانه نئد باجه اولواق جايان اسلاميه ائيدري طرفدين اداره اولنور . فقط شمدي به قاديان

ский духовни судилища по всьмъ канъвъ родъ шариятски дѣла, Забележка. Допущать се до защита и мюфтийитъ, които сж прослужили най-малко 5 год ни, и мюфтийскитъ намѣстници, които сж прослужили най-малко 7 години.

§ 163. Условно пълномощно може да се заяви предъ духовния съдъ, и въ тоя случай то се отбелъзва само въ протокола. Писменото пълномощно трѣбва да бже завѣрено отъ нотариусъ.

§ 161. Съдържанието на писменитъ документи по дѣла, подсъдени на мюсюлманскитъ духовни судилища и относящи се до парични суми, не може да бже опровергано съ свидетелски покъзнии.

Когато, обаче, противъ положно писмено доказа елство е поведилната преписня за поделогъ, въ такъвъ случай се поставя съгласно изричното изъяснение на закона за Гражданското Свдопроизводство

§ 165. Въ случай че странитъ заевать съмнение въ истинността на акта, съдията се уостовѣрва въ неговата истинность чрезъ сравнение съ други актове, чрезъ сличавне съ почерка и разпитване на ония свидетели, които сж подписани въ самия актъ и за което съставя протоколъ.

§ 166. По настояническитъ дѣла мюфтийитъ и мюфтийскитъ намѣстници сж длъжни да изпълняватъ всички длъжности и формалности, които Законътъ на Настояничеството възлага на мировитъ съдии (в. чл. 15) отъ Закона на настояничеството).

§ 167 Общиятъ надзоръ наль мюсюлманскитъ духовни судилища принадлежи на Министра на Външнитъ Работи и на Изповѣданията.

Тези надзоръ се упражнава отъ началника на ифройзповѣдения отелъ, чрезъ съответнитъ инспектори при същото министерство.

Контроль по религиознитъ въпроси на д ховнитъ судилища принадлежи на Главното Мюфтийство.

ГЛАВА VIII.

В а к ж ф и.

§ 168. Ръчки общински вѣжфи въ Царството се управляватъ отъ настоятелствата на мюсюлманскитъ вѣро-

۱۶۹

وقتنامیزی موجیجه متولیلر طرفندن اداره اولان اوقاق ، متولیلر بندن نواع اولورق وقتنامه کی شرط موجیجه جانات اسلامیه طرفندن اداره اولور . آتیج جاعت اسلامیه وقتنامه زده تولیه مشروط مکانق متولیلر قایدیلر . متولیلره یوق اوقاق اولورده نیشکون علی العاده نظارت حقق نیک اولور . اوقاقک اداره سه ناید تحکمت ایند ایلمه منازکاتک فصلی خارجه و مذاعب نظارنه عائدیلر .

۱۶۹ ماده — بولجه خصوصى و زخوى قوتیه یاندا اوقاق متولیلر طرفندن جانات اسلامیه حیثیتیه دورى خارجه و مذاعب نظارتنک خصوصى مرخصتک حضوریه اجرا اولور .

۱۷۰ ماده — ایشو نظامنامه ک ۱۶۸ نتیجی دهه سی موجیجه بد لوندن اوقاق نیک اولشان متولیلر اولورده قیمر اولره ایلمکری اوقاقک حاکمى اولور .

۱۷۱ ماده — خارجه و مذاعب نظارندن اولجه رخصت آیدرجه جانات اسلامیه انجمندى بیع و شرا ، تعین ، انشآت ، استبدال ، استقراض ماملان غنایدیلر . بو خصوصه یانر نظم اولنه حقق قیمر اولره جانه یوق قیمری انشآتک ایلمه ک و یوق قیمر اولره قیمر اولره یانر یانر اوله حقق بکون ، مبل مستقرتنک نه منقده صرف اولنه حقق ؛ استقراضک احکامک صورت و مابقی وسایله حاوی راسباب موجیجه لاجمسی ربط اولوق لازیلر .

۱۷۲ ماده — جانات اسلامیه اوقاقک انشآت ، تعمیرات ، صا . نیش و اجاره ، ماملاتی مزایده نظامنامه سی موجیجه اجرا ایلمر . بیک لهوا یاقاد اولان تعمیرات منفی کو ۲۰۰۰ لقه قیمر اولانلر منصرف اولور .

34

изповѣдни общини. Вакфитѣ, обаче, които сега се управляват от мотевелии, споредъ учредителнитѣ имъ актове „вакфнаме“, се отнѣматъ отъ рѣшетѣ на последнитѣ и се управляватъ, съгласно условията на вакфнаметата, отъ настоятелите, а на мотевелинтѣ настоятелството плаща предвидѣното въ вакфнамето възнаграждение, като имъ се представя само правото на обикновенъ надзоръ върху тия вакффи.

Решението на вснчки възникнали спорове, по управленieto на вакфитѣ, принадлежи на Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията.

§ 169. Всѣко прехвърляне на частенъ или мотевелийски вакфъ отъ мотевелията върху настоятелството на мюсюлманската въро-зловѣдна община става въ присѣдственото на единъ спещеленъ делегатъ на Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията

§ 170. Всѣчки мотевелии, които, до влизането въ сила на тоя уставъ, управляватъ вакфѣски имоти, сж длъжни да представятъ отчетъ за управленiенитѣ отъ тѣхъ вакфѣски имоти, сгдъ като управленieto на поледнитѣ се отнеме отъ тѣхъ, съгласно § 168 отъ тоя уставъ.

§ 171. Настоятелството не може нито да ку ува, нито да предава и ипотекира, нито да построява, нито да замяна общински вакффи, нито да сключва заеми безъ предварително разрешение на Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията. Молбата за тази цель трѣбва да бже придружена съ мотивирано постановление, въ което между другото да се изложи нуждата, която е продиктувала взетото решение, ползата отъ него, средствата за покриване на разходите, сумата на която тѣ възлизатъ, целта, за която ще бже употребенъ заемъ; начинатѣ и средствата за амортизацията му и пр.

§ 172. Построяване, поправане, продаване и даване подъ нсгомъ на вакффи се извършва отъ настоятелството, съгласно Закона за Тургветѣ. Поправки до 1000 лева се утвърждаватъ отъ окръжния мюфти, такава до 2000 лева — отъ окръжния управител. Тургветѣ за продажба и построяване на имоти и даване подъ нсгомъ, както и они за поправки повече отъ 2,000 лева се утвърждаватъ отъ Министерството на Външнитѣ Работи и на Изповѣданията, възва основа на мотивирано мнение на респективния мюфтия или мюфтийски намѣстникъ, препратено чрезъ Главноото Мюфтийствѣ.

§ 173. Всички юридически сдѣлки съ вакѣфитъ, като прехвърляне, придобиване, преименуване по наследство, наемане, замяна и пр. пр., предвидени въ наследитъ за вакѣфитъ въ шерията и минали по установления редъ прѣзъ отдала за вакѣфитъ при Главното Мюфтийство, ставатъ съ предвѣрително разрешение на Министерството на Външнитъ Работи и на Изповѣданията и влизатъ въ сила, следъ като бѣждатъ утвердени отъ същото Министерство.

§ 174. Когато нѣкой отъ посоченитъ въ § 168 отъ тоя уставъ мютевелия укре, подаде оставка, или бѣжде уволненъ и мютевелията не е нѣкое отъ децата на учредителя на вакѣфа, мютевелийството не се възлага на друго лице, а минава направо подъ управлението на настоятелството.

§ 175. Главниятъ Мюфтия е длъженъ, 6 месеца следъ влизането въ сила на тоя уставъ, да представи въ Министерството на Външнитъ Работи и на Изповѣданията подробенъ списъкъ на всички вакѣфски имоти въ Царството, както и на свещенослужителитъ при джамии и другитъ молитвени докове.

Главниятъ Мюфтия е длъженъ също така да представя въ същото министерство, въ края на всѣко тримесечие, ведомостъ за завещанията и даренията, направени въ полза на джамии и училищата.

§ 176. Отдѣленето за Духовенството и Вакѣфитъ при Главното Мюфтийство се състои отъ: началникъ, счетоводителъ и трика писари. То разпредѣля и урежда свещенослужителскитъ и служителски служби по джамии и други благотворителни учреждения, както и вакѣфскитъ имоти, които сѣ посетени на тия учреждения; провѣрява службитъ, които се съдържатъ въ учредителнитъ актове (вакѣф-наметата), както и ония, които по обичая се възлагатъ на лица, които отговарятъ на ценза; вземайки подъ съображеніе съдържаніето на учредителнитъ актове, обичая, голѣмината, мѣстоположеніето и важността на тия учреждения, разпредѣля длъжноститъ въ тѣхъ и опредѣля броя на лицата, отъ които тѣзи длъжности биха могли да се изпълняватъ; представя мнение по всички формалности на вакѣфитъ, които Главното Мюфтийство трябва да извършва; приготвява и дава нужнитъ улѣтвления по общото и ча-

173. ماده — فراغ ، تفرغ ، استقال [] ، اجاز ، استبدال کی توقعہ پائند اصول شرعیہ اور ذریعہ پانچہ معاملات تصرفیہ باش متبلیک مؤسسات ذلیلیہ و وثیقیہ عند آمدن اصولاً اجرائی مقامہن سوگرا غا زجیہ و مدعب نظر تنک ز خستہ بقولہ اجرائی رتور و بر معاملات نظر تک تصدیقین صہ کرا موقع اجرائیہ قویورور .

174. ماده — تجی ۱۷۸. دودود متکور متولین بری وقت ایڈر ذیالستہ ایڈر یاجور منزل اولیور و متولی اولوز و اقتضای تکسہ تولیت کیسہ بہ استقال اجویوب دورخوردن جماعت اولوستہ کچر .

175. ماده — ایلیو نظارنامہ تک سرعیتین اتنی آئی سوگرا باش متقی ، غارستان جزائی داحندہ کی شون اموال و قیزیایہ جوامع و پنچہ مایدب تختینیک ز جویلی خارچہ و مذاعب نظر تنہ ارساہ جیورور . باش متقی خارچ ایڈر بردفہ جوامع و مکات نامہ قویورور بولہ حق وصیت و جیہ کی توبانک بر جویلی نظر نہ کوردمک جیورور .

176. ماده — مؤسسات ذلیلیہ و وثیقیہ مدبری بر مدبر بر حسابہ جی اوج کاییدن شکل ایڈر مدیریت جوامع شرعیہ مؤسسات خیریہ سارہی و بولور مشروط املاک و عتاراک وثیقیہ بولورک سز قفاری تصنیف (جہانی) توزیع و تنظیم ایڈر بولورک وثیقیہ ایڈر مندرج اولان جہتہ تاملایہ جیہ اولیہ کن جہتہی و سز قفایک اوصاف لازمیہ خا بولورک اولدیقی تصدیق ایڈر . و جوامع شرعیہ و مؤسسات خیریہ کن وثیقیہ تاملایہ و جسامتہنہ و موقع اجرائیہ کورہ جہات مزبورہ خدماتی قاج کیتی طرفندن ایضا اولیہ جیہ جکی تعیین و او فتر قسمہ تقریقی ایڈر . اوقف اسلامیہ ختندہ باش متبلیک جہ پایلمسی لازم کان مقاماتہ مطالعہ سی بان ایڈر و قنک جیت عمریہ و خصوصہ سی ختندہ تاملات احضار و اعطا ، و واردات وثیقیہ کن مشروط لایرہ صرف ایڈر بلدیکی تصدیق و تعقیب ایڈر . مدیریت ایضا بلدیکی شون مقامات خاریہ و مذاعب متبرجم

[*] اورنا استقال مقصدور . مترجم

§ 184. Помискоискитѣ и аминистративни власти сж. влякни да узавътъ на време в ъжното съдействие на мюфтинитѣ и мюфтинскитѣ намѣстници и сѣдитѣ при изпълнение на служебнитѣ нѣтъ права и длѣжности.

§ 185. Публични подлиски за събирание на волли по-жертвуванка за религиозни, благотворителни и общеловливи цели ставътъ согласно измѣнитѣ правилници и законни и съ прѣварително разрешение на Министерството на Външнитѣ Работи и на Испасѣваданята.

§ 186. Главниятъ Мюфтия, мюфтинитѣ, мюфтинскитѣ намѣстници и сѣдитѣ при духовнитѣ сѣдилища, както и служашитѣ при тѣхъ, имать всички права и задължения на български държавни чиновници.

§ 187. Два месеца следъ влизането въ сила на тоя уставъ, се извършваатъ избори за вакѣфски настоятелства, само за първия предвиденъ отъ устава срокъ.

§ 188. Постройката, откриването и угедбата на духовноучилище „Нювабабъ“ ще стане поособенъ правилникъ.

§ 189. Тоя уставъ влиза въ сила единъ месецъ следъ обнародванетоъ му въ „Държавенъ Вестникъ“ и отмѣнява „временнитѣ правила за духовното управление на мюсюлманитѣ“ и всички други наредби които му противоречатъ.

۱۸۴ ماده — پولیس و ملکیتہ مأموریتی مفتی و مفتی و کیتلر بہ حکم شرعک وظیفہ و صلاحیتلری داخلہدہ اجرا و اعلیٰ مأموریتلرینہ وقت و زبانیہ مبارکت و تسہیلات یافتہ مجبورندیلر .

۱۸۵ ماده — خصوصیات مذیہ، مؤسسات خیرہ و منافع عمومیہ، ایچون علانیہ جمعی اولیہ خارجیہ و مذاہب نظارتلرین و تحت استحصالی اولتہرق یو بایدہ قوانین موضوعہ و نظامات سرعیہ بہ توفیق اجرا اولتور .

۱۸۶ ماده — باش مفتی، مفتیلر، مفتی و کیتلری و حکم شرعیہ و بولتیک مأموریتی مأمورین دولتک حقوقی و وظیفتہ مالکدرلر .

۱۸۷ ماده — اشیر نظامنامہ لک سرعیتدن ایکی آی صوکر اتملیاتنامہ کوسرتیلرین برنجی مدتہ قدر وقف قومیسوریلری انتخابی اجرا اولتہچقدر .

۱۸۸ ماده — مکتب نوابک انشا و کتاد و تنظیمی بر اتملیاتنامہ الہ نبیین اولتہچقدر .

۱۸۹ ماده — اشیر نظامنامہ حکومت غرضیبہ تاریخ نشریدن بر آی صوکر امری الاجرا اولوب مسلمان ادارتور حائیلرینہ دائر اتملیاتنامہ الہ بو نظامنامہ مخالف دیگر اتملیاتلری بسخ ایدر .

ПРИЛОЖЕНИЕ. ЗАКОНЪ

за изменение и допълнение на някои от таксите и берингите, както и за новитакса, събирани въ приходъ надъжавното съкровище, съгласно съзаконитъ по разнитъ ведомства.

Публикуванъ въ Държавенъ Вѣстникъ брой 93 отъ 28 юлий 1924 год.

По Министерството на Външнитъ Работи и на Изло-вѣдженята.

Чл 2. Размѣра на такситъ и берингитъ, които се съби-ратъ въ приходъ на държавното съкровище, съгласно устава за духовното устройство и управление на мюсюлманитъ въ Царството се определятъ, както следва :

- а) за изпитъ на свещенослужителитъ, съгласно лева 400 § 64, ал. 3 отъ сѣщия уставъ
- б) отъ всѣки свещенослужителъ, идържалъ из-пита и назначенъ за мюфтия или мюфтийски намѣстникъ, съгласно § 68 отъ сѣщия уставъ 200
- в) за изпитъ на всѣки кандидатъ за мюфтия или мюфтийски намѣстникъ, съгласно § 99, заб. 2 отъ сѣ- щия уставъ 400
- г) за позволителни за вѣнчаване (изинимета), съ- гласно § 105 отъ сѣщия уставъ 100
- Забележка 1. Освенъ посоченитъ по-горе приходи въ при- ходъ на държавното съкровище, мюфтинитъ и мюфтийскитъ намѣ- стници събиратъ още и предвиденитъ приходи въ чл. чл. 763, 765, 770 и 772 отъ Закона за гражданското съдебнопроизводство.
- Забележка 2. Отъ послѣднитъ такса за изпитъ по буква "а" и "б" по § 99 ал. отъ всѣма такса на лице сж за възнагрѣденіе на изпитната комисия.

УКАЗЪ

№ 105

публикуванъ въ Държавенъ Вѣстникъ, брой 30 отъ 10 май 1924 година.

§ 1-тъ 147 и 148 отъ Устава за духовното устройство и управление на мюсюлманитъ въ Царство България се из- мѣнятъ както следва :

- 1) въ § 147 цифрата 1,000 става 10,000;
- 2) въ § 148 цифрата 100 става 1,000 и цифрата 1,000 става 10,000.

Министъръ на външнитъ работи
Д-ръ Цанковъ

Министъръ на финансите
Д-ръ Митовъ

Министъръ на правосудіята
Д-ръ Митовъ

Министъръ на народното просвѣщеніе
Д-ръ Митовъ

Министъръ на военните работи
Д-ръ Митовъ

Министъръ на морските работи
Д-ръ Митовъ

Министъръ на земледѣлнотъ работи
Д-ръ Митовъ

Министъръ на труда
Д-ръ Митовъ

Министъръ на железопътното стопанство
Д-ръ Митовъ

Министъръ на телеграфното стопанство
Д-ръ Митовъ

Министъръ на почтното стопанство
Д-ръ Митовъ

Министъръ на рибарството
Д-ръ Митовъ

Министъръ на горното стопанство
Д-ръ Митовъ

Министъръ на водостроителството
Д-ръ Митовъ

Министъръ на селскостроителството
Д-ръ Митовъ

Министъръ на обществените работи
Д-ръ Митовъ